

***Statenstuk* 2010-432**

Regiovisie 2030 Groningen-Assen: evaluatie en Meerjaren- investeringsprogramma 2010-2020

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 12 mei 2010
- provinciale staten op 2 juni 2010
- fatale beslisdatum: 2 juni 2010

Behandeld door de heer H.W.A. van der Meer, telefoonnummer (0592) 36 58 02, e-mail
h.meer@drenthe.nl

Portefeuillehouders: mevrouw A. Haarsma, de heer R. Bats en de heer R. Munniksma

Inleiding

Op 7 juli 2004 hebben uw staten ingestemd met de Actualisatie Regiovisie Groningen-Assen en het bijbehorende convenant. Volgens het convenant dient de samenwerking ééns in de vijf jaar te worden geëvalueerd. Eind 2008 is het evaluatieproces gestart en in 2009 zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd waarvoor raads- en statenleden zijn uitgenodigd hun inbreng te leveren. Afgelopen najaar zijn de raden en staten geconsulteerd over de evaluatie-uitkomsten die op 14 oktober aan u zijn toegelicht. Op 25 november 2009 zijn die uitkomsten alsook de uitgangspunten voor een nieuw Meerjaren-investeringsprogramma (MIP) tot 2020 in de Statencommissie Omgevingsbeleid besproken. Het nieuwe MIP 2010-2020 vervangt het MIP 2008-2015 waarmee uw staten 13 mei 2008 hebben ingestemd.

Naast de evaluatie-uitkomsten en het nieuwe MIP ontvangt u de Begroting 2010 ter kennisneming.

Advies

1. Instemmen met het MIP 2010-2020 van de Regio Groningen-Assen.
2. De jaarlijkse bijdrage van € 1.316.760,- aan het Regiofonds continueren.
3. Kennisnemen van de Begroting 2010.

Beoogd effect

Doel van de regionale samenwerking is een optimale ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio waar het goed wonen, werken en verblijven is. Naast de inzet op voldoende draagvlak voor de instandhouding en ontwikkeling van specifieke en hoogwaardige voorzieningen, wordt geïnvesteerd in de landschappelijke kwaliteiten. Het voorstel beoogt duidelijkheid te bieden over de programma's en projecten waarmee de regionale ambities worden uitgevoerd en het meerjarig financieel perspectief dat daarvoor nodig is. De betrokken overheden stemmen hun investeringen daarop af en derden worden daarmee uitgenodigd mee te participeren. Daarmee geeft de regionale samenwerking ook uitvoering aan het provinciaal beleid zoals verwoord in de nieuwe Omgevingsvisie Drenthe.

Argumenten

- 1.1. *Het geeft de regionale inzet weer waarvoor de betrokken overheden zich maximaal inspinnen om afspraken te maken over de financiering en uitvoering.*
- 1.2. *Daarmee realiseert de provincie doelen van de Omgevingsvisie Drenthe.*
- 1.3. *Hierin zijn de uitkomsten van de evaluatie verwerkt.*
- 2.1. *Dit is overeenkomstig de afspraken die de betrokken overheden hebben gemaakt over de jaarlijkse bijdrage aan het Regiofonds.*
- 3.1. *Hierin zijn de uitkomsten van de evaluatie en de opzet voor het MIP 2010-2020 verwerkt.*

Uitvoering

Tijdsplanning

De programma's worden jaarlijks uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's bij de begroting

Financiën

Jaarlijkse voeding Regiofonds 2010-2020	€ 9,500 miljoen
Inkomsten van overige deelnemers jaarlijks	€ 8,183 miljoen
Lasten voor de provincie Drenthe jaarlijks	€ 1,317 miljoen (afgerond)

Dekking voor de jaarlijkse bijdrage in het Regiofonds wordt gevonden op:

Programmanummer:	3
Prestatienummer:	3910201
Kostensoort:	440349 en 423108

Monitoring en evaluatie

Jaarlijks via de monitorrapportages, jaarverslagen en begrotingen van zowel de regio Groningen-Assen alsook provinciale rapportages.

Extern betrokkenen

Naast de betrokken gemeenten en provincies gaat het voor de uitvoering van het investeringsprogramma om het verwerven van bijdragen van het Rijk en Europa en particuliere organisaties. Daaruit blijkt ook dat steun en commitment van partijen, ook partijen die niet direct financieel participeren onontbeerlijk is. Dit is een wezenlijk onderdeel van de communicatie-inspanningen die de regiodeelnemers op zich hebben genomen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Brief en introductienota over besluitvorming evaluatietraject en het MIP 2010-2020
2. Concept projectenoverzicht MIP 2010-2020 programma's Bereikbaarheid en Regiopark
3. Concept-Begroting 2010

Ter inzage in de leeskamer

1. Evaluatiedocumenten die zijn toegezonden voor de toelichting op 14 oktober
2. GS-brief van 5 november 2009 voor de Statencommissie Omgevingsbeleid op 25 november

Assen, 20 april 2010

Kenmerk: 15/5.1/2010005166

Gedeputeerde staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter
mevrouw drs. J.M. Imhof, secretaris

jk/coll.

Realisatie provinciale doelen

Het doel van de regionale samenwerking is een optimale ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio waar het goed wonen, werken en verblijven is voor bewoners en bezoekers. In onze brief van 5 november zijn wij hier nader op ingegaan in relatie tot de tweeledige functie, namelijk de regionale samenwerking (positionering van de regio en de regionale coördinatie en afstemming) en de regievoering op de realisatie van programma's. In de Omgevingsvisie Drenthe zijn de volgende uitgangspunten genoemd voor een robuust Nationaal Stedelijk Netwerk Groningen-Assen:

- een diversiteit aan aantrekkelijke woon- en werkmilieus
- een brede en bereikbare voorzieningenstructuur
- een bereikbare regio via de weg en met het openbaar vervoer
- een aantrekkelijk landschap dat ook voorziet in de behoefte aan recreatieve uitloop
- realisatie van de opgaven binnen (te ontwikkelen) innovatieve en klimaatneutrale strategieën

Voor de Regio Groningen-Assen geeft de Omgevingsvisie specifieke uitwerkingsopgaven. De realisatiestrategie zal gericht zijn op de samenhangende ontwikkeling tussen wonen, werken, landschap en recreatie en bereikbaarheid. Voor de regionale woningbouwprogrammering tot 2020 is afgesproken deze in 2010/2011 te herijken, waarvoor de voorbereidingen nu lopen. In de beantwoording van de reacties op de ontwerp-Omgevingsvisie verwijzen wij naar dat traject en welke uitgangspunten wij daarvoor hanteren in relatie tot de kwaliteiten van Noord-Drenthe en de actualiteit van de woningmarkt. Daarmee willen wij bereiken dat de netwerkstructuren van de regio als dragers voor een duurzame ontwikkeling worden versterkt.

Uitgangspunten MIP 2010-2020 en concept-Begroting 2010

Het MIP Regio Groningen-Assen is primair een ambitiesdocument waarmee de betrokken overheden hun inspanning erop richten om de financiering voor de genoemde projecten sluitend te krijgen. Daarmee is inherent dat er onzekerheden zijn over de ramingen en de zekerheid van de financiering. Via de jaarlijkse cyclus van begroting, rapportage en verantwoording zijn provinciale staten direct betrokken en kunnen ze hun kaderstellende en controlerende taken uitvoeren.

In 2008 hebt u ingestemd met het MIP 2008-2015 dat het MIP 2005-2009 verving. De belangrijkste aanleidingen toen waren:

- de inpassing van de netwerkanalyse die op verzoek van het Rijk (Nota mobiliteit) is gemaakt voor het nationaal stedelijk netwerk;
- de discussie over (het 'spoorse' deel van) het Kolibri/OV-netwerk waarvoor een eigen ontwikkelorganisatie is opgericht (projectbureau Regiotram);
- de uitwerking en verdieping van de investeringsbehoefte voor het regioproject Regiopark;
- en daaraan gekoppeld de duidelijke afspraak over voorinvesteren in het landschap (ontwikkeling Hoogezand-Zuid);
- de keuze om binnen het programma bereikbaarheid alleen met het Regiofonds bij te dragen aan fiets- en OV-projecten en niet meer aan autoprojecten;
- de behoefte om voor de periode na 2009 aan te geven welke bijdragen de betrokken gemeenten en provincies moeten vastleggen in hun meerjarenbegroting voor het Regiofonds.

De belangrijkste aanleidingen om het MIP 2008-2015 te actualiseren voor de periode 2010-2020 zijn de evaluatie en de extra maatregelen van het programma RegioRail tot 2020; extra ten opzichte van de 'spoorse' onderdelen van het Kolibri/OV-netwerk die al in het MIP 2008-2015 waren opgenomen. In onze brief van 5 november zijn wij nader ingegaan op de uitgangspunten voor het MIP 2010-2020.

In het najaar van 2009 is een consultatieronde gehouden langs raden en staten. Tijdens de toelichting die door het Projectbureau op de evaluatie-uitkomsten en het nieuwe MIP is aangegeven dat met het Regiofonds de komende jaren een extra impuls wordt gegeven aan de landschappelijke en recreatieve kwaliteiten (programma RegioPark). Daarnaast raken wij in een overgangssituatie binnen het programma Bereikbaarheid waarin de maatregelen gebaseerd op het eerste MIP 2005-2009 tot een afronding komen en de grotere (rail)projecten worden voorbereid. Deze ambitie is door raden en staten bevestigd.

In onze brief van 5 november 2009 over de evaluatie van de regionale samenwerking (besproken op 25 november in de Statencommissie Omgevingsbeleid) hebben wij aangegeven dat het uitgangspunt is dat de deelnemers blijven bijdragen conform de besluitvorming over het MIP 2008-2015. In onze brief van 31 maart over de Bezuinigingen 2010-2013 ziet u dit uitgangspunt ook terug. Dit met de kanttekening dat het financieel meerjarenperspectief gewijzigd is met de aangekondigde kortingen op het Provincie- en Gemeentefonds, maar dat nog precies duidelijk moet worden in welke mate.

Duidelijk is wel dat Drenthe vanaf 2013, wanneer diverse (Europese) programma's aflopen, middelen moet reserveren voor cofinanciering van onder andere projecten voortvloeiend uit de Regiovisie Groningen-Assen. In onze brief van 31 maart is ons voorstel om daarvoor een 'cofinancieringsreserve' in te stellen die continuering van onder meer provinciale bijdrage aan projecten uit het programma Regiopark mogelijk maakt.

Om te doorgronden welke invloed de recessie en het bezuinigingspakket hebben op het investeringsvolume, wordt voor de uitvoerbaarheid van het MIP een recessieanalyse uitgevoerd. Voor de zomer wordt de analyse afgerond en de betekenis voor de uitvoerbaarheid van het regionale programma benoemd. De Stuurgroep komt in de loop van 2010 met voorstellen om de gevolgen hiervan voor het Regiofonds te benoemen.

Uitkomsten consultatieronde bij raden en staten najaar 2009

In het afgelopen najaar zijn de uitkomsten van de evaluatie en de uitgangspunten voor het nieuwe MIP 2010-2020 door de raden en staten besproken. In onze brief van 5 november 2009 zijn wij nader op de achtergronden en uitkomsten daarvan ingegaan. Uit de behandeling door raden en staten zijn geen fundamentele discussiepunten naar voren gekomen die tot een wijziging in de samenwerking, het Convenant 2004 of een inhoudelijk ander MIP moet leiden. Wel zijn vragen naar voren gebracht over de specifieke rol van raden en staten. Op 9 december heeft de Stuurgroep de evaluatie-uitkomsten en de uitgangspunten die daaruit voortvloeien voor het nieuwe MIP overeenkomstig vastgesteld.

Wij stellen u voor met de ambities die in het MIP 2010-2020 zijn verwoord in te stemmen. De Begroting 2010 is daarvan de eerste uitwerking.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 20 april 2010, kenmerk 15/5.1/2010005166;

gelet op artikel 11.3 van het Convenant 2004 Regiovisie Groningen-Assen 2030;

BESLUITEN:

- I. in te stemmen met de ambitie van het Meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020 Regio Groningen-Assen;
- II. de jaarlijkse bijdrage van € 1.316.700,- aan het Regiofonds te continueren.

Assen, 2 juni 2010

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/coll.

Aan de provinciale Staten van
Gedeputeerde Staten van de provincies
Drenthe en Groningen, en aan de
gemeenteraden van de gemeente Assen,
Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-
Sappemeer, Leek, Noordenveld,
Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en
Zuidhorn

Groningen, 17 december 2009

Behandeld door : projectbureau Regio Groningen-Assen
Telefoonnummer : 050-3164289
Antwoord op :
Bijlage : Zie opsomming einde brief
Onderwerp : besluitvorming over de evaluatieresultaten Regio Groningen-Assen

Geachte raden en Staten,

Eerder dit jaar is de regionale samenwerking door de stuurgroep Regio Groningen-Assen geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan heeft de stuurgroep mede na overleg met stakeholders en raads- en Statenleden voorstellen/beslispunten gepresenteerd.

Deze zijn vervolgens in het najaar van 2009 informatief en meningsvormend besproken in raden en Staten.

In de diverse bijeenkomsten met raden en Staten over de evaluatie is terecht aandacht gevraagd voor de relatie met thema's als recessie en krimp. Beide thema's vragen volgens de stuurgroep om een samenhangende aanpak. In het navolgende wordt eerst kort bij deze beide thema's stilgestaan. Daarna ga ik met u in op de besluitvorming over de evaluatieresultaten.

Gevolgen recessie

Begin dit jaar heeft de stuurgroep een portefeuillehoudersoverleg woningbouw en verstedelijking opgericht. Belangrijkste aanleiding hiervoor vormt de verandering in de woningmarkt als gevolg van de economische recessie. Regionale afstemming van de woningbouw - zowel kwantitatief als kwalitatief - draagt volgens de stuurgroep bij aan het zo goed mogelijk functioneren van de regionale woningmarkt. Uitgangspunt van de stuurgroep is het vasthouden van en het sturen op kwaliteit van de regionale woningmarkt. In 2010 zal dit leiden tot een geactualiseerde regionale woonvisie.

De stuurgroep heeft voorts in september jl. besloten om de gevolgen in kaart te brengen van de recessie voor de uitvoering van de regionale programma's. Doel is de regionale samenwerking te benutten om de uitvoering van de regioprogramma's op gang te houden en zo mogelijk te versnellen. Voorkomen moet worden dat investeringsmiddelen ongebruikt blijven, omdat de deelnemers vanwege bezuinigingen eigen cofinanciering niet rond kunnen krijgen. Het adviesbureau BMC is momenteel bezig een en ander te analyseren. Begin 2010 worden de resultaten van deze analyse verwacht.

Omgaan met krimp én groei

Het stedelijk netwerk Groningen-Assen vertoont volgens recente bevolkingsprognoses ook op langere termijn nog groei van inwoners en huishoudens. Omdat in delen van de omliggende regio juist sprake is van stabilisatie en zelfs krimp (bijvoorbeeld de Eemmond en Oost-Groningen) is het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie voor zowel het stedelijk netwerk als de omliggende regio van grote economische betekenis om het voorzieningennetwerk - inclusief de hoogwaardige voorzieningen binnen het stedelijk netwerk - op peil te houden. Op rijks- en provinciaal niveau wordt gewerkt aan actieprogramma's voor de bevolkingsdaling. Vanzelfsprekend wordt vanuit het stedelijk netwerk hierop aangesloten.

In samenhang met het krimp dossier gaat het de stuurgroep ook om het blijven zorgen voor aantrekkelijke woonmilieus. Deze zeer gedifferentieerde woonmilieu variërend van dorps tot centrumstedelijk vormen immers één van de belangrijke onderscheidende kwaliteiten van de regio en zijn daarmee medebepalend voor de ontwikkeling van de (kennis)economie.

Het is de bedoeling in de bijeenkomst die de regio Groningen-Assen organiseert met leden van raden en Staten op 4 februari a.s. over deze thema's verder met u van gedachten te wisselen, mede aan de hand van de eerste resultaten van de analyse van BMC.

Uit de meningsvormende ronde is verder nog een tweetal specifieke punten naar voren gekomen. Het betreft in de 1^e plaats de status die de regio heeft in het rijksbeleid als Nationaal Stedelijk Netwerk. In de stuurgroep is afgesproken om gezamenlijk in te zetten op het behoud van deze status ook in de toekomst. Deze status is van belang voor de prioriteitstelling bij inzet van rijksmiddelen.

Een 2^e punt betreft vragen over de specifieke rol van gemeenteraden en Staten. In het komende voorjaar zal de stuurgroep deze rollen aanscherpen en verduidelijken en het resultaat bespreken in een bijeenkomst met raads- en Statenleden.

Besluitvorming evaluatie

In de vergadering van de stuurgroep Regio Groningen-Assen van 9 december jl. heeft de stuurgroep de balans opgemaakt naar aanleiding van deze informerende/meningsvormende ronde:

- 1. Het eerste beslispunt betreft instemmen met de uitkomsten van de evaluatie.**
Het formuleren van een economische agenda, het geven van een extra impuls aan het landschap, het verbeteren van de regio op de uitvoering van de regioprogramma's en het sterk verbeteren van de interne en externe communicatie en profilering van de regio kunnen rekenen op draagvlak. Dit was overigens ook al gebleken uit eerdere sessies dit voorjaar met raads- en Statenleden.
- 2. Het tweede beslispunt betreft het instemmen met het werken met jaarlijkse bestuurlijke programmaopdrachten.**
Dit voorstel van de stuurgroep vindt bijval. De suggestie om hiermee te werken - overigens afkomstig uit één van de werksessies met raads- en Statenleden - vormt een goed middel om jaarlijks met de raden en Staten meningsvormend te praten over de voortgang van de regionale samenwerking en de daarvoor opgestelde programma's

- 3. Het derde beslispunt betreft instemming met het voorstel van de stuurgroep om de niet-stedelijke gemeenten in de gelegenheid te stellen te komen tot een substantieel regioproject, passend bij de rollen van de diverse gemeenten in de regio.**

Dit voorstel is positief ontvangen. Er zijn lopende het besluitvormingsproces al projectvoorstellen door een aantal gemeenten aangekondigd. De stuurgroep zal begin 2010 hiervoor komen met een procedurevoorstel, om ervoor te zorgen dat zo snel mogelijk kan worden begonnen met de ontwikkeling en uitvoering van dit soort belangrijke projecten. U wordt daarover t.z.t. nader geïnformeerd.

- 4. Het vierde beslispunt betreft het instemmen met de door de stuurgroep gehanteerde uitgangspunten voor het opstellen van een nieuw Meerjareninvesteringsprogramma voor de periode 2010-2020.**

Hiervoor is eveneens draagvlak. Naast het vasthouden en actualiseren van het lopende MIP 2008-2015 wordt het programma regionaal ingepast voor de periode 2015-2020. De jaarlijkse bijdrage van de deelnemers wordt niet verhoogd of geïndexeerd en er wordt een vorm van overplanning gehanteerd. Deze overplanning houdt in dat er meer projecten voor uitvoering gereed worden gemaakt dan er middelen zijn.

De stuurgroep legt gelet op het voorgaande deze vier beslispunten voor definitieve besluitvorming voor. De stuurgroep zou het op prijs stellen als de uitkomst van deze besluitvorming uiterlijk in februari beschikbaar is.

Bijgevoegd treft u ter definitieve besluitvorming aan de notitie 'Introductie besluitvorming evaluatie regionale samenwerking Groningen-Assen' (inclusief bijlagen). Dit is inhoudelijk dezelfde notitie die is gebruikt voor de informerende en meningsvormende ronde in het najaar van 2009.

Als bijlage is voorts een geactualiseerde projectenlijst MIP 2010-2020 bijgevoegd. Een definitieve versie zal worden meegestuurd met de jaarstukken in het voorjaar van 2010. Ook is als extra bijlage een begroting voor het jaar 2010 bijgevoegd waarin de besluitvorming over de evaluatie is verwerkt. Alle bijlagen bij de notitie zijn uiteraard digitaal beschikbaar bij uw griffie.

Afrondend meent de stuurgroep dat met een positief besluit een stevige basis voor regionale samenwerking wordt gelegd voor de komende periode. Middels de samenwerking in regionale uitvoeringsprogramma's kan conjuncturele tegenwind worden gegeven aan de huidige recessie.

Voor verdere vragen of opmerkingen kunt u terecht bij het programmabureau (06 46195503).

Hoogachtend



W.J. Moorlag,
voorzitter van de stuurgroep Regio Groningen-Assen.

Introductie besluitvorming evaluatieresultaten en meerjaren investeringsprogramma 2010-2020

Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk



Inhoudsopgave introductie besluitvorming evaluatieresultaten en meerjaren
investeringsprogramma (MIP) 2010-2020

1. Inleiding	3
1.1. Besluit raden en Staten	3
1.2. Leeswijzer	3
1.3. Context samenwerking	4
1.4. Noodzaak regionale samenwerking	4
2. Resultaten evaluatie regionale samenwerking 2008/2009	6
2.1 Wat vooraf ging	6
2.2 Resultaten evaluatie in hoofdlijnen	8
2.3 Aanvullende voorstellen	9
Ad 1 Verbetering sturing door werken met programmaopdrachten	9
Ad 2 Positie niet-stedelijke gemeenten	10
3. Het opstellen van een geactualiseerd MIP 2010-2020	12
4. Het vervolg	17
5. Overzicht bijlagen	17

1. Inleiding

Voor u ligt het definitieve besluitvormingsdocument dat is opgesteld naar aanleiding van de evaluatie van de regionale samenwerking van de regio Groningen-Assen.

1.1. Besluit raden en Staten

In het duale systeem stelt u als raden en Staten met de (meerjaren)begroting het financiële kader vast, waarbinnen uw colleges een uitvoeringsprogramma kunnen opstellen. Deze systematiek kan goed werken als het gaat om kleinere inhoudelijke aanpassingen van het meerjareninvesteringsprogramma, of wijzigingen die passen binnen de financiële kaders van de meerjarenbegroting. Als het echter om wijzigingen gaat die duidelijk buiten die kaders treden, is separate besluitvorming nodig, met instemming van raden en Staten.

Dit is bij de actualisatie in 2004 zo afgesproken, op basis waarvan de stuurgroep Regio Groningen-Assen in maart 2006 een procedure voor begrotingswijzigingen heeft vastgesteld.

Er zijn twee aanleidingen waarom de stuurgroep het op dit moment nodig acht instemming te vragen van de betrokken gemeenteraden en de Staten van Groningen en Drenthe.

1. In 2008/2009 is de regionale samenwerking Groningen-Assen geëvalueerd. Volgens het convenant informeren de colleges de Staten en raden over de evaluatie en vragen de Staten en raden om instemming over de besluiten, die de Stuurgroep naar aanleiding van de evaluatie voorstelt.
2. Ook is inmiddels een programma regionair opgesteld, waarbinnen het concept regiotram nader is uitgewerkt voor de periode tot 2020.

Zowel de evaluatieresultaten als het programma regionair hebben belangrijke gevolgen voor het meerjareninvesteringsprogramma van de regio (MIP), reden waarom ook de uitgangspunten voor een geactualiseerd MIP 2010-2020 ter instemming aan raden en Staten worden voorgelegd.

De huidige definitieve besluitvorming volgt op een informerende en meningsvormende ronde langs raden en Staten in het najaar van 2009. De resultaten van de besluitvorming zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. Ter kennisneming is de begroting van de regio voor 2010 bijgevoegd.

Gelet op het voorgaande wordt door de samenwerkende colleges aan de raden en Staten verzocht in te stemmen met de evaluatieresultaten en de uitgangspunten voor het MIP 2010-2020. Hiermee committeren de raden en Staten zich tevens aan de uitvoeringsperiode 2010 t/m 2020.

De stuurgroep beraadt zich voorts op de mogelijke effecten van de recessie op de regionale uitvoering. Hierover zult u te zijner tijd nader worden geïnformeerd.

1.2. Leeswijzer

In het navolgende wordt allereerst beknopt informatie verschaft over de context van de regionale samenwerking.

Daarna wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de uitkomsten van de evaluatie, met voorstellen van de stuurgroep om de sturing te verhelderen en de positie van de niet-stedelijke gemeenten te markeren. In hoofdstuk 3 worden de uitgangspunten van het geactualiseerd MIP 2010-2020 toegelicht en komt de voortgang van het openbaar vervoer programma

Kolibri (met ondermeer de regiotram) aan de orde. Het hoofdstuk mondt uit in een voorstel voor de financiële opzet van het MIP 2010-2020. In Hoofdstuk 4 wordt kort ingegaan op het vervolgproces.

1.3. Context samenwerking

Sinds 1996 wordt er samengewerkt in de regiovisie Groningen-Assen 2030. De samenwerking is begonnen vanuit de regionale problematiek rond het wonen, het werken, de mobiliteit en de infrastructuur. Kort gezegd was de analyse in 1996 dat samenwerking op het terrein van wonen, werken en mobiliteit absoluut noodzakelijk was om als regio economisch te kunnen concurreren met andere regio's en tegelijkertijd de kwaliteit van het gebied te handhaven en versterken. Deze gebiedskwaliteit wordt bestuurlijk als een strategisch sterk punt van het stedelijk netwerk gezien en is daarom ook belangrijk bij het handhaven en versterken van de economische positie van het netwerk.

Deze inzichten hebben geresulteerd in een intentieovereenkomst om op basis van de opgestelde ruimtelijke ontwikkelingsvisie Groningen-Assen met elkaar samen te gaan werken. Als gebiedsafbakening is redenerend vanuit de inhoudelijke problematiek gekozen voor regionale afbakening op basis van woon-werk relaties. In 1999 is deze visie uitgewerkt in een uitvoeringsconvenant, waarbij de deelnemers afspraken hebben gemaakt over de uitvoering van het beleid, gekoppeld aan de vorming van een regionaal investeringsfonds dat gevuld wordt met jaarlijkse bijdragen van de samenwerkende partijen.

In 2004 is dit convenant geactualiseerd, omdat economische en demografische ontwikkelingen zich sneller voltrokken dan eerder verwacht, maar ook omdat het Kabinet de regio in de Nota Ruimte heeft aangewezen als nationaal stedelijk netwerk.

Vanwege de focus op realisatie is toen bovendien afgesproken de jaarlijkse totale bijdrage in het fonds te verhogen van € 4.5 miljoen naar € 9.5 miljoen, gekoppeld aan een regionaal investeringsprogramma voor de periode 2005 tot 2010. Aan de regionale programma's voor wonen, werken en bereikbaarheid is bij de actualisatie nadrukkelijk landschap toegevoegd om een integrale benadering -absolute noodzaak voor het kunnen bereiken van omgevingskwaliteit- ook in de uitvoering zichtbaar te maken.

Het investeringsprogramma is in 2007 geactualiseerd met instemming van raden en Staten voor de periode 2008 tot 2015.

1.4. Noodzaak regionale samenwerking

Kort gezegd betekent de regionale samenwerking binnen het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen dat er meer kwaliteit in en voor de regio kan worden bereikt. Deze kwaliteit komt tot uiting in een gezonde economische basis, een goede bereikbaarheid, behoud van de kernkwaliteiten rust, ruimte en schone lucht en het behouden en creëren van een hoogwaardig en onderscheidend woonwerkklimaat. De beoogde kwaliteit wordt bereikt door een gemeente- en provinciegrens overschrijdende integrale aanpak van wonen, werken, mobiliteit en landschap, door te investeren in het oplossen van gezamenlijke problemen en door met elkaar om te gaan als "concullega's" in plaats van concurrenten.

Voor het bereiken van optimale kwaliteit en draagvlak zoekt de stuurgroep nadrukkelijk samenwerking met externe partners. Door onze samenwerking wordt de concurrentiepositie van het stedelijk netwerk versterkt.

Ook kunnen door de samenwerking (rijks)middelen worden gegenereerd. Zo is de afgelopen jaren door het ministerie van VROM €200 miljoen geïnvesteerd in het stedelijk netwerk

Groningen-Assen. Door het ministerie van V en W is sinds 2004 € 30 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van projecten uit het MIP.

2. Resultaten evaluatie regionale samenwerking 2008/2009

2.1 Wat vooraf ging

Bij de actualisatie van de regiovisie in 2004 is in het toen afgesloten convenant afgesproken de samenwerking in 2008 te evalueren. In het evaluatieproces dat in het voorjaar van 2008 is gestart, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Maximale inzet op de (inter)actieve betrokkenheid van de maatschappelijke omgeving. Er is van 'buiten naar binnen' gewerkt middels inspirerende bijeenkomsten met stakeholders, om er voor te zorgen dat de agenda van de regionale samenwerking maatschappelijk urgent is.
- Een hoofdresultaat van de evaluatie is daarmee tevens een betere maatschappelijke verankering van de regionale samenwerking.
- De bestaande regiovisie is uitgangspunt. Wel toetsen op robuustheid voor de lange termijn.

Afbeelding 1 Vraagstelling evaluatie

The slide features a green background. At the top left is the 'ga' logo in a red circle. To its right, the title 'Twee centrale vragen' is written in white. Below the title, two numbered questions are listed in white text. To the right of the questions is a small image of a book cover titled 'GROEIEN IN RUIMTE' with the subtitle 'NATIONAAL STEDELIJK NETWERK WINDHOLLEN-13224'. At the bottom left of the slide, there is a small logo for 'Regio Groningen-Assen 2030 GROEIEN IN RUIMTE'.

ga Twee centrale vragen

1. Zijn de op deze terreinen uitgevoerde acties in overeenstemming met de in 2004 opgestelde visie?
2. Geeft deze visie nog voldoende antwoord op de maatschappelijke ontwikkelingen ?

Regio Groningen-Assen 2030
GROEIEN IN RUIMTE

GROEIEN IN RUIMTE
NATIONAAL STEDELIJK NETWERK WINDHOLLEN-13224

De in afbeelding 1 weergegeven centrale vragen zijn in een viertal processtappen verwerkt (zie afbeelding 2)

Afbeelding 2 fasering evaluatieproces



De analysefase bestond uit twee onderdelen: een beleidsmonitor en een trendanalyse. De resultaten van de analyse fase zijn vervolgens met een aantal belangrijke stakeholders besproken in september 2008.

De uitkomsten van deze bijeenkomst vormden de input voor de consultatiefase die in de periode oktober-november 2008 heeft plaatsgevonden. De heer Meijdam (voorzitter VROM raad, oud gedeputeerde / burgemeester en zelfstandig adviseur) is door de stuurgroep gevraagd om deze consultatieronde uit te voeren en op basis hiervan de stuurgroep te adviseren.

De heer Meijdam heeft in dat verband gesprekken gevoerd met alle stuurgroepleden en een brede groep stakeholders, waaronder eveneens 18 raads- en Statenleden. In december 2008 heeft hij zijn advies aan de stuurgroep uitgebracht. Het advies is door de stuurgroep aanvaard als een goede basis voor verdere uitwerking met de stakeholders.

Afbeelding 3 Programmafase evaluatie



Onder leiding van de heer Meijdam heeft in februari 2009 een regioatelier plaatsgevonden. Er bleek bij de stakeholders groot draagvlak te bestaan voor het advies. De betrokken stakeholders (ca. 75 personen) hebben verder gezamenlijk een eerste concrete vertaalslag hebben gemaakt van het advies, resulterend in een concept regionaal actieprogramma. Het uitgewerkte advies is vervolgens dit voorjaar in alle portefeuillehoudersoverleggen geagendeerd. Ook is een drietal bijeenkomsten met raads- en Statenleden georganiseerd. Opvallend was, naast de hoge opkomst en de betrokkenheid van de aanwezigen bij de regionale samenwerking, dat het thema communicatie bij de verschillende bijeenkomsten steeds aan de orde kwam. De behoefte aan het verbeteren en intensiveren van de communicatie, zowel intern als extern is groot. De input is daarnaast ook gebruikt in de uitwerking van de evaluatie in een regionaal actieprogramma 2009-2010.¹

2.2 Resultaten evaluatie in hoofdlijnen

In hoofdlijnen heeft dit hierboven beschreven proces geleid tot de volgende resultaten:²

Samen met de stakeholders:

- een economische agenda opstellen, toegespitst op de kenniseconomie;
- een kwaliteitsimpuls voor het landschap realiseren, door het versterken en beter benutten van het onderscheid stad/land;
- de regionale programma's uitvoeren;
- de uitvoering verstevigen en de regie op de uitvoering van het programma regionaal versterken;
- de interne en externe communicatie en profilering van de regio sterk verbeteren.

De stuurgroep heeft in april 2009 de resultaten van deze besprekingen/bijeenkomsten besproken en geconcludeerd dat met het advies – met in hoofdlijnen draagvlak van stakeholders en raads- en Statenleden – een goede basis is gecreëerd voor verdere uitwerking, concretisering en uitvoering.

De stuurgroep ziet geen aanleiding om het sinds 2004 bestaande convenant te wijzigen. Dit convenant blijft daarom de bestuurlijke basis voor de regionale samenwerking.

Beslispunt 1:

Instemmen met uitkomsten evaluatie – inclusief het samen met stakeholders opgestelde regionale actieprogramma – als basis voor toekomstige regionale samenwerking.

¹ Bijgevoegd zijn de impressies van de bijeenkomsten met raads- en Statenleden.

² Voor een meer gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar het met stakeholders opgesteld regionaal actieprogramma.

2.3 Aanvullende voorstellen

In het navolgende worden voorstellen van de stuurgroep gepresenteerd. Deze voorstellen hebben betrekking op :

1. Het verbeteren van de sturing door te werken met programmaopdrachten³.
2. De positie van de niet-stedelijke gemeenten.

Ad 1 Verbetering sturing door werken met programmaopdrachten

De stuurgroep constateert dat er de afgelopen periode veel energie is gestoken om tot uitvoering te komen van de regionale programma's (werken, wonen, bereikbaarheid en landschap). Er is daarvoor hard gewerkt om te komen tot concrete en zichtbare resultaten van de regionale samenwerking in de vorm van voor de regio belangrijke projecten. Ook de komende jaren zal in lijn met het advies van Meijdam het accent op uitvoering van de regionale programma's liggen. Immers de bestuurlijke ambities en de beschikbare middelen zijn er ook naar om belangrijke stappen te zetten in de vorming van bijvoorbeeld de beoogde kwaliteitssprong in het openbaar vervoer en het investeren in gebiedskwaliteiten.

Om de uitvoering van de regionale programma's bestuurlijk vorm te geven heeft de stuurgroep in de achterliggende periode regiobrede portefeuillehoudersoverleggen voor wonen, bereikbaarheid, Regiopark en bedrijventerreinen/economie ingesteld. Verder is instrumentarium ontwikkeld in de vorm van de projectenbarometer, de voortgangsrapportage en het aanjagen van projecten, om te komen tot een uitvoeringsniveau dat zich verhoudt tot de forse bestuurlijke ambities. In dit model is de stuurgroep eindverantwoordelijk en bewaakt de regionale samenhang tussen de diverse programma's.

Om de sturing zo transparant mogelijk te houden, stelt de stuurgroep voor om te gaan werken met bestuurlijke programmaopdrachten, die jaarlijks door de stuurgroep worden verstrekt aan de diverse portefeuillehoudersoverleggen

In zo'n programmaopdracht is kernachtig weergegeven welke doelen worden nagestreefd, welke acties daarvoor ingang worden gezet (met verwachte output, planning en organisatie), welke middelen daarvoor uit het regiofonds nodig zijn en welke risico's worden gezien bij de uitvoering van de opdracht.

De programmaopdracht vormt het kader waarbinnen de portefeuillehouders aan de slag kunnen gaan met de regionale uitvoeringsprogramma's. Halverwege het jaar komen de programmaopdrachten opnieuw op de agenda van de stuurgroep, zodat de stuurgroep een beeld krijgt over de voortgang en dan al dan niet kan besluiten tot bijsturing.

Voordelen van deze aanpak zijn:

- Er ontstaat ruimte voor meer strategisch opereren van de stuurgroep;
- Portefeuillehouders en ambtelijke organisatie hebben een duidelijk kader voor de uitvoering van de jaarprogramma's;
- Meer transparante rollen stuurgroep, portefeuillehouders, projectdirectie, deelnemers en programmabureau;

³ Bijgevoegd een document met een vijftal bestuurlijke programmaopdrachten (betreffende bereikbaarheid, Regiopark, economie/bedrijventerreinen, woningbouw en verstedelijking en communicatie).

- Met behulp van kernachtige programmaopdrachten kan jaarlijks - gekoppeld aan de begrotingsbespreking - goed met raden en Staten en stakeholders worden gecommuniceerd over de doelen en resultaten van de regionale samenwerking.

De stuurgroep onderscheidt op dit moment een vijftal programma's, waarin ook de resultaten van de evaluatie zijn verwerkt. Het betreft resp. de programma's bedrijventerreinen/economie, bereikbaarheid, regiopark, wonen en een tijdelijk toegevoegd programma communicatie en profilering. Dit laatste is nodig om ervoor te zorgen dat de communicatie door een krachtige impuls op korte termijn structureel wordt verbeterd. Ter meningsvorming zijn de programmaopdrachten voor de genoemde programma's bijgevoegd.

Beslispunt 2:

Instemmen met het werken met programmaopdrachten als basis voor de uitvoering van de regionale programma's, met actieve inbreng van raden en Staten in de bijgevoegde concrete programmaopdrachten.

Ad 2 Positie niet-stedelijke gemeenten

Eén van de adviezen van Henry Meijdam betreft het opnieuw definiëren van de rol van de schragende kernen (Leek/Roden, Hoogezand-Sappemeer) en de schakelkernen (Bedum, ten Boer, Winsum, Zuidhorn). Hiertoe is vanuit de diverse betrokken gemeenten een bestuurlijke wens aangereikt. Voor de volledigheid is door het programmabureau ook een gesprek gevoerd met de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo.⁴

De **rol van de schragende kernen** blijft volgens de stuurgroep de komende periode van belang in het ondersteunen van de verstedelijkingsopgave in de T-structuur. De opgave van de betrokken gemeenten blijft daarom wezenlijk in het licht van de regionale doelen. De stuurgroep heeft geconstateerd dat voor de drie betrokken gemeenten de nodige investeringen in het OV kunnen worden ingepast in het geactualiseerde MIP 2010-2020. Dit geldt ook voor een groot deel van de noodzakelijke investeringen in het landschap. Met de betrokken gemeenten worden concrete meerjarige afspraken gemaakt, die worden verwerkt in het MIP 2010-2020. Investeringen in de wegenstructuur worden niet uit het regionale fonds bekostigd. Hierover dient nadere afstemming plaats te vinden met de betrokken provincie.

In beide schragende opgaven spelen voorts kwalitatieve opgaven die te maken hebben met het verbeteren van het functioneren van de centra van resp. Leek/Roden en Hoogezand-Sappemeer. De stuurgroep stelt hiervoor een bedrag van maximaal € 6 miljoen beschikbaar in het MIP2010-2020. Het bedrag is bedoeld voor één substantieel schragend project per opgave, op basis van maximaal 50% cofinanciering.

De **rol van de schakelkernen** – destijds bepaald vanwege de specifieke ligging van de betrokken kernen tussen de stad Groningen en het ten noorden van de stad gelegen platteland - acht de stuurgroep ook de komende tijd actueel, vooral waar het gaat om de thema's bereikbaarheid, landschap en het functioneren van de centra van de schakelkernen. De betrokken gemeenten wordt gevraagd actief in te spelen op de mogelijkheden die het programma regiopark biedt. Daarnaast wordt bekeken of de door de gemeenten geopperde

⁴ Zie voor meer gedetailleerde informatie de bijgevoegde bestuurlijke wensen van de betrokken gemeenten en een verslag van het overleg van het programmabureau met de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo.

projectideeën (zie bijlage zoals genoemd in onderstaande voetnoot 3) effectief zijn in te passen in de reguliere programma's. Dit gebeurt door het programmabureau samen met de betrokken gemeenten.

De kernen **Haren, Slochteren en Tynaarlo** hebben een eigenstandige rol binnen de regio Groningen-Assen. Deze rol is in de visie zoals die in 2004 is opgesteld beschreven in de gemeentelijke ontwerp-opgave en in de voor deze gemeenten geldende gebiedsopgave. Ook deze gemeenten wordt geadviseerd actief inspelen op de mogelijkheden die het programma regiopark biedt. Specifiek op verzoek van Slochteren is het Schildmeergebied opgenomen in het regiogebied, als belangrijk onderdeel van een robuuste groenblauwe schakel voor het Regiopark. Voor Slochteren en Tynaarlo zal nog eens goed worden gekeken naar de mogelijkheden voor verbetering van de aansluiting op het regionale OV-netwerk.

De stuurgroep stelt voor zowel de schakelkernen als de gemeenten Haren, Tynaarlo en Slochteren een gezamenlijk bedrag van maximaal € 5 miljoen beschikbaar in het MIP 2010-2020. Het bedrag is bedoeld voor één substantieel project per gemeentelijke opgave, op basis van maximaal 50% cofinanciering.

Beslispunt 3:

- a) Het in regioverband vasthouden aan geschetste schragende en schakelrollen van de betrokken kernen en eigenstandige rollen van de kernen Haren, Tynaarlo en Slochteren;**
- b) Het opnemen van een bedrag van € 6 miljoen in het MIP 2010-2020 voor twee substantiële schragende projecten;**
- c) Het opnemen van een bedrag van € 5 miljoen in het MIP 2010-2020 voor één substantieel project per gemeentelijke opgave (schakelkernen Zuidhorn, Bedum, Winsum, Ten Boer, gemeenten Haren, Slochteren, Tynaarlo).**

3. Het opstellen van een geactualiseerd MIP 2010-2020

Het MIP wordt op basis van het bestaande programma geactualiseerd om twee redenen. In de eerste plaats worden de resultaten van de evaluatie in het nieuwe MIP verwerkt. Ten tweede is het noodzakelijk vanuit het regiofonds bij te dragen aan de financiering van het programma regiostation door middelen beschikbaar te stellen voor de periode 2015-2020 (€ 25 miljoen⁵). Het betreft hier een majeure wijziging van het programma.

3.1 Uitgangspunten

Vanwege het huidige ruime overschot op de lopende rekening wil de stuurgroep **geen verhoging of indexering van de bijdrage** om verwachte tekorten in latere jaren op te vangen. Randvoorwaarde daarbij is dat volgens het convenant er geen tekort mag ontstaan op de lopende rekening.

Met andere woorden er worden meer projecten in de uitvoeringsplanning opgenomen dan er geld beschikbaar is. In de uitgangspunten wordt uitgegaan van een overplanning van 20%. Als de uitvoering zich volgens planning zou gaan voltrekken betekent dat derhalve kans op vertraging in de uitvoering van projecten. Gelet op het huidige overschot op de lopende rekening van ca. 40 miljoen euro en de praktijkervaring van de afgelopen jaren met de uitvoering, zou dit fenomeen zich over ca. 4 jaar kunnen voordoen. Het voorstel is om in dat geval te kijken naar mogelijkheden tot verhoging/indexering. Dit zou dan een onderwerp zijn voor de volgende evaluatie. Bijkomend 'voordeel' van het werken met overplanning is een gezonde prikkel voor de deelnemers om tijdig te komen met obstakelvrije projecten, waarmee ook onderuitputting wordt bestreden.

In het nieuwe MIP zijn de **evaluatieresultaten** als volgt meegenomen:

- Om conform het advies van Meijdam een impuls te geven aan de landschappelijke kwaliteit worden de beschikbare middelen voor het programma regiopark verhoogd van jaarlijks € 1.7 miljoen naar € 2.5 miljoen tot 2020 (in de jaren 2010 t/m 2012 tijdelijk naar € 3.5 miljoen in verband met de uitvoeringsambities en mogelijkheden van diverse deelnemers);
- Voor het programma bedrijventerreinen/economie en profilering is jaarlijks € 0.5 miljoen meegenomen.
- Voor de schragende en voor de overige niet stedelijke gemeenten (schakelgemeenten en Haren, Slochteren en Tynaarlo) is in het MIP € 11 miljoen opgenomen.

3.2 Uitwerking en uitvoering programma regionaal OV systeem Kolibri

Context

In de zomer van 2006 is door de regio een netwerkanalyse uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een integrale bereikbaarheidsstrategie. Gezien het karakter van de regio (sterke stedelijke concentratie in een weids en ijl verzorgingsgebied en daardoor een sterke autoafhankelijkheid) is de oplossing van het bereikbaarheidsprobleem een én-én-verhaal. Het is nodig zowel maatregelen te nemen aan het hoofdwegennet voor de auto (de T-

⁵ Deze middelen betreffen een reservering die door de stuurgroep wordt toegekend afhankelijk van de definitieve besluitvorming met betrekking tot het programma Regiostation.

structuur), als het regionaal openbaar vervoer te verbeteren. Dit laatste is nodig voor de ontsluiting van het stedelijk gebied, waar weinig ruimte meer is voor de auto.

Een goed regionaal openbaar vervoersysteem zorgt voor een groei van het aantal reizigers en is exploitatief haalbaar. De regio noemt dit het Kolibri OV-netwerk.

Met de actualisatie van het MIP 2008-2015 heeft de regio op basis van de netwerkanalyse het Kolibriprogramma aangescherpt en geconcretiseerd voor de middellange termijn tot 2015.

Eind vorig jaar heeft het project RegioTram de opdracht gekregen het spoorse deel van het Kolibri OV-netwerk uit het regionale MIP verder uit te werken en daaraan toegevoegd de tram in de regionale context en de extra mogelijkheden dankzij het RegioSpecifiekPakket Zuiderzeelijn (RSP-pakket).

Dit heeft geleid tot een uitvoeringsprogramma RegioRail. In het hierna volgende wordt daar verder op ingegaan.

Uitvoeringsprogramma RegioRail

Het uitvoeringsprogramma RegioRail is tot stand gekomen op basis van een uitgebreide analyse van de huidige en toekomstige verkeers- en OV-situatie. Vertrekpunt daarvoor waren de analyses van de regionale netwerkanalyse. Aanvullend daarop heeft een verdiepingsslag plaatsgevonden ten aanzien van het openbaar vervoergebruik.

Een opvallend punt uit de analyse is dat het verbeteren van het regionaal openbaar vervoer (trein en bus) veel reizigers oplevert in de stad Groningen. De zware OV-lijnen in de stad worden voor 75% gebruikt door mensen die in de regio wonen. Het stedelijk bussysteem is te beperkt om deze zware stromen te kunnen verwerken.

In het programma tot 2020 wordt daarom voorzien in het vertrammen van de lijnen Hoofdstation-Zernike en Hoofdstation-Kardinge. Daarbij wordt rekening gehouden met de doorkoppeling naar de regio, dit zowel ten aanzien van de infrastructuur in de stad als de aanlanding op het Hoofdstation.

De feitelijke fysieke doorkoppeling naar de regio is gepland in de periode na 2020. De stuurgroep onderzoekt de mogelijkheden om de regiotram al vóór 2020 zichtbaar te maken, bijvoorbeeld in de vorm van een voorbeeldproject.

De reden dat de regiotram niet voor 2020 wordt doorgekoppeld naar de regio is dat de regio op korte termijn, vanwege de grotere capaciteit en snelheid van treinen in de regio, meer gediend is bij een investering in frequentieverhoging aanleg nieuwe stations en doorkoppeling van regionale treinen op het Hoofdstation van Groningen. De regiotram heeft daarna in feite een toegevoegde waarde.

Naast de aanleg van de 2 tramlijnen in de stad krijgt ook het regionaal spoor een forse kwaliteitsimpuls.

Ten opzichte van het MIP 2008-2015 is vooral voor het regionaal spoorvervoer tussen de stad Groningen en de regio sprake van een forse extra verbetering (zie de navolgende tabel).

MIP Regio G-A	Extra naast MIP Regio GA
Frequentieverhoging Groningen-Assen-Zwolle	Opening station Europapark aan hoofdspoor
Reactivering Groningen-Veendam (frequentieverhoging Zuidbroek)	Frequentieverhoging Europapark-Hoofdstation
Doorkoppeling Veendam-Delfzijl	Frequentieverhoging Groningen-Roodeschool
Doorkoppeling Nieuweschans-Roodeschool	Opening station Hoogkerk
Opening station Assen Zuid	Frequentieverhoging Groningen-Assen
Tramlijn Hoofdstation-Zernike	Frequentieverhoging Assen-Zuid
Frequentieverhoging Groningen-Leeuwarden	Tramlijn Hoofdstation-Kardinge
	Doorkoppeling Leeuwarden-Assen
	Opening station Assen-Noord
	Aanleg spoorlijn Groningen-Heerenveen

De totale kosten voor het programma RegioRail tot 2020 bedragen €700 miljoen, waarvan €400 miljoen voor het regionaal spoor en €300 miljoen voor de twee tramlijnen in de stad. In het MIP 2010 t/m 2020 is aan mede-financiering van het regionaal spoor en de tram respectievelijk €50,3 en €33 miljoen opgenomen. Voorts vindt financiering plaats uit het RSP-pakket en door bijdragen van de provincie Groningen en de stad Groningen. Op dit moment is er nog een tekort van circa €90 miljoen.

De komende maanden vindt verdere uitwerking plaats, zowel inhoudelijk en financieel, als ten aanzien van de exploitatie.

Besluitvorming (definitief go / no - go moment) in de raad van de gemeente Groningen en de staten van de provincie Groningen is voorzien in het voorjaar van 2010.

Tenslotte wordt opgemerkt dat vanuit het RSP-pakket eveneens gelden tot 2020 (circa €75 miljoen) beschikbaar voor transferia en infra ten behoeve van HOV-bus. Dit biedt kansen voor zowel de financiering van het huidige pakket aan maatregelen als de financiering van nieuwe maatregelen.

Samen met alle betrokken partijen (gemeenten, provincies en OV-bureau) wordt hieraan invulling gegeven, met afstemming op het huidige MIP.

3.3 Financiële opzet MIP 2010 t/m 2020

Het voorgaande is financieel verwerkt in de opzet van het MIP 2010-2020. Uit tabel 3.1 blijkt voor de periode 2010-2020 gebaseerd op de verwachte uitgaven een benodigd budget van ruim € 180 miljoen.

Tabel 3.1 Budget MIP 2010-2020 vanuit regiofonds	
Bereikbaarheid	117.6
Regiopark	30.5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	5.5
Wonen	2.2
Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw	6.0
Substantieel project in schakel en schragende gemeenten, en Haren, Slochteren en Tynaarlo	11.0
Kosten organisatie	9.9
Totale uitgave vanuit regiofonds 2010-2020	182.7

Tabel 3.2 laat de inkomsten en uitgaven zien, rekening houdend met een overplanning van 20%. Het overschot op de lopende rekening bedroeg begin 2009 ruim € 40 miljoen.

Vanwege de overplanning sluit de planning niet op het jaar 2020 met een negatief saldo, maar in het jaar 2023 met een overschot van bijna € 6 miljoen.

Tabel 3.2 Financiële planning 2010-2020	
saldo regiofonds 1-1-2009	41.4
totale uitgave	182.7
rente opbrengsten	4.7
regiofondsbijdrage deelnemers t/m 2023	142.5
totale beschikbaar in fonds	188.6
saldo regiofonds 31-12-2023	5.9

Tabel 3.3 geeft een doorkijk voor drie jaren. De tabel laat de verwachte verdeling van de middelen uit het regiofonds zien over de jaren 2009, 2010 en 2011. Om goed te kunnen anticiperen op de effecten van overplanning is afgesproken om ieder jaar een liquiditeitsprognoses op te stellen waarin drie jaar vooruit wordt gekeken.

tabel 3.3. Drie jaren doorkijk MIP 2010-2020	2009	2010	2011
Regiopark	2,5	3,5	3,5
Voorinvesteren in landschap	0,5	0,5	3,5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	0,5	0,5	0,5
Bereikbaarheid	12,0	12,4	11,7
<i>Regiotram</i>	1,5	1,5	3,8
<i>Regionaal spoor</i>	3,3	4,7	3,7
<i>HOV bus</i>	5,8	4,4	3,2
<i>Fietsroute +</i>	1,4	1,8	1,0
Wonen	0,2	0,2	0,2
Schakelgemeenten, Haren, Slochteren en Tynaarlo		5,0	
Schragende gemeenten		6,0	
Kosten organisatie	0,9	0,9	0,9
totale uitgave	16,6	29,0	20,3
regiofondssaldo per 01-01	41,4	36,2	18,3
bijdrage partners	9,5	9,5	9,5
renteopbrengsten	1,9	1,6	0,8
<i>regiofondssaldo per 31-12</i>	<i>36,2</i>	<i>18,3</i>	<i>8,4</i>

Beslispunt 4:

Instemmen met uitgangspunten en financiële opzet MIP 2010-2020.

4. Het vervolg

Na de definitieve besluitvorming in raden en Staten begin 2010, is de evaluatie van de regionale samenwerking afgerond en ligt er naar de mening van de stuurgroep een stevige basis voor regionale samenwerking voor de komende periode.

In de periode april/mei 2010 wordt de concept begroting voor 2011 conform het convenant aan de colleges verzonden. In deze zending zijn ook begrepen de programmaopdrachten voor het jaar 2011 en een verder uitgewerkte projectenlijst behorende bij het MIP 2010-2020.

5. Overzicht bijlagen

- Impressies van de bijeenkomsten met raads- en Statenleden voorjaar 2009.
- Regionaal actieprogramma.
- Bestuurlijke programmaopdrachten.
- Bestuurlijke wensen van de schakelgemeenten en de schragende gemeenten, en een verslag van het overleg van het programmabureau met de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo.
- Begroting 2010.
- Projectenlijst MIP 2010-2020.



Impressie bijeenkomst raden en Staten Regio Groningen-Assen 15 april 2009

I Vergroot succes door verbinding met stakeholders en uitvoering op afstand

Wat betreft het onderdeel 'ontschotten' van openbaar vervoerbudgetten werd kort gediscussieerd over de wenselijkheid tot het vergroten van het schaalniveau van de exploitatie voor trein en bus. De aanwezige raads- en Statenleden beaamden het belang van het onderwerp, maar waren van mening dat in de zaal onvoldoende expertise aanwezig was om diep op het onderwerp in te gaan. De aanwezigen bepleitten daarom een nadere verdiepingsslag.

Wat betreft de verbinding met stakeholders is gezegd dat de overheid daarbij taakstellend en regievoerend is en blijft.

II Stel onderscheid stad/land centraal in offensieve regionale aanpak

Aan de orde kwam de positie van kleine dorpskernen. De stelling werd betrokken dat die verschrompen als er te eenzijdige aandacht is voor de grote, meer verstedelijkte gebieden. Niettemin werd geconstateerd dat er een sterke wederzijdse afhankelijkheid is tussen stedelijke gebieden en het platteland. De zaal beaamde dan ook dat het thema scheiding stad/land versus de wederzijdse afhankelijkheid een belangrijk thema is binnen de regio. Daarbij werd wel gewezen op het risico van (ver)menging van verantwoordelijkheden. Bijvoorbeeld zorg voor het voorzieningenniveau is in de eerste plaats een gemeentelijke kerntaak. Een opmerking was: pas aanhaken op het regionale schaalniveau indien nodig.

III Maak Regio Groningen-Assen intern en extern tot een symbool van succes; creëer een merk

De discussie liep over het snijvlak of de Regio Groningen-Assen nou louter een bestuurlijk construct is, of dat er ook een identiteit aan kan worden ontleend. Daarbij werd het onderscheid gemaakt tussen de lokale diversiteit aan identiteiten versus de grote lijn van de positie van het stedelijk netwerk. Gedachte van het beste van twee werelden. Hoewel in de regio over grenzen wordt heengekeken, worden formele en culturele grenzen in de praktijk nog sterk ervaren. Gezamenlijke profilering als voertuig voor een bindende werking werd beaamd.

IV Voeg een economische pijler toe aan de regionale programma's

De raads- en Statenleden onderstreepten het belang om een economische pijler aan het regionale programma toe te voegen. Daarnaast bestond er expliciet draagvlak voor het nader onderzoeken van de mogelijkheden van een gezamenlijke exploitatie op het gebied van bedrijventerreinen, gebaseerd op het delen van lusten en lasten.

Mevrouw Geuting (STEC Groep) gaf een presentatie over de "regionale afspraken over prijzen en kwaliteiten van bedrijventerreinen in de Regio Groningen-Assen". Door het residueel berekenen van de grondprijzen wordt een marktconforme prijs gevraagd. De meeropbrengsten worden ingezet voor een regionaal kwaliteitsverbeteringsprogramma bedrijventerreinen, het herstructureringsprogramma is hiervan een belangrijk onderdeel. Mevrouw Geuting geeft onder meer aan dat de uitgezette lijn nauw aansluit bij de adviezen van de commissie Noordanus. Voor de zomer vindt definitieve besluitvorming in de stuurgroep plaats.

Impressie bijeenkomst raden en Staten Regio Groningen-Assen 18 mei 2009

Voor aanvang van de plenaire discussie heeft dagvoorzitter Pieter Hofstra nog een paar algemene waarnemingen. De opkomst vindt hij geweldig en dit wordt vanuit de zaal beaamt. Een punt van aandacht is de beperkte vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad van Groningen. In reactie hierop geven de aanwezige raadsleden van de gemeente Groningen aan dat ze dit punt zullen aankaarten in hun raad.

Verder zijn er in alle vier de deelsessies goede discussies gevoerd. Het betreft hier de sessies:

- Rol schragende en schakelende gemeenten.
- Communicatie: intern (met raden en Staten) en extern (inwoners).
- Huidige vorm van samenwerking (bestuurskracht).
- Vormen van gebiedsexploitatie/verevening.

Rol schragende en schakelende gemeenten:

Uit deze deelsessie zijn de volgende drie hoofdpunten naar voren gekomen:

- (1) de rol is actueel met daarbij vragen t.a.v. huidige verdeling regiofonds;
- (2) communicatie inzake regionaal belang;
- (3) intensiveren van communicatie .

Ad (1) De schragende en schakelrol is nog steeds actueel, met name ook in het licht van een offensieve aanpak in het realiseren en het bewaken van het onderscheid stad/land. Beide typen gemeenten hebben voor de uitvoering van hun rol concrete projecten en plannen op de plank liggen. De vraag die hierbij aan de orde komt is de huidige verdeling van het regiofonds.. Het gaat hierbij niet alleen om de verdeling tussen de programma's maar ook om de verdeling over de regionale deelnemers; ook gelet op de inzet van de middelen in het kader van de verstedelijkingsafspraken en de Zuiderzeelijn

Ad (2) Communicatie over regionale meerwaarde is van belang. Als voorbeeld wordt de regiotram genoemd. Het belang hiervan voor de regio wordt onderschreven maar als de tram vooreerst in de stad Groningen blijft, hebben met name Raadsleden van de omliggende gemeenten sterk behoefte aan ondersteuning om het regionaal belang goed duidelijk te kunnen maken.

Ad (3) Er is duidelijk behoefte aan het intensiveren van de communicatie als het gaat om discussies en besluiten in de stuurgroep. De raads- en Statenleden willen bijvoorbeeld graag op de hoogte worden gehouden als er zaken worden bediscussieerd en besloten naar aanleiding van de mogelijke effecten van de huidige economische recessie en de te verwachten demografische krimp voor de regionale samenwerking. Indien dergelijke punten op de agenda staan van de stuurgroep wil men graag een terugkoppeling naar de raden en Staten, ook als bijvoorbeeld besloten is de koers niet te wijzigen.

Na de toelichting vanuit de deelsessie zijn geen aanvullende reacties vanuit de zaal

Communicatie

In deze deelsessie werden twee hoofdpunten aan de orde gesteld:

- (1) interne communicatie, richting raden en Staten;
- (2) externe communicatie, richting de burgers.

Ad (1) De communicatie naar raden en Staten wordt als onvoldoende ervaren. Eens per jaar krijgen de raden en Staten één dik pakket met de jaarstukken via de eigen organisatie. Deze informatievoorziening wordt als ineffectief beschouwd. De raads- en Statenleden zouden liever door het jaar heen (bijvoorbeeld maandelijks) kleine, toegespitste porties informatie krijgen die betrekking hebben op de voortgang en de concrete resultaten. Als mogelijk medium wordt een digitale nieuwsbrief geopperd. Verder wordt aangegeven dat de raden en Staten vooral belang hebben bij informatie op hoofdlijnen over de beleidskoers en de mogelijke wijzigingen daarin. De aanwezige raads- en Statenleden geven er de voorkeur aan rechtstreeks te worden geïnformeerd door het projectbureau en niet (alleen) via het eigen college of ambtelijke organisatie. De informatievoorziening volgens de formele lijnen binnen het duale stelsel wordt als omslachtig ervaren, en behoeft verbetering door kortere lijnen te creëren. De algehele beleving is dat het onderwerp regiovisie op dit moment onvoldoende leeft binnen de raden en Staten. Het zou frequenter moeten worden geagendeerd. Daarbij gaat het om het organiseren van de interne betrokkenheid. Gelet op het behoud van het informatieniveau en de continuïteit in de raden en Staten is kennisoverdracht van wezenlijk belang. De boodschap van de regiovisie moet daarom aldaar worden herhaald (zeker rond de verkiezingsperiodes voor gemeenteraden en Provinciale Staten. De raden en Staten verkiezen daarbij de verbale informatieoverdracht boven overdracht via papier.

Ad (2) De communicatie richting de burgers moet op hoofdlijnen plaatsvinden, en moet worden opgevat als een vorm van public relations waarin het beeldmerk wordt neergezet en het "verhaal" wordt verteld. De successen moeten worden gecommuniceerd en verteld moet worden wat de regionale samenwerking betekent voor de verschillende lokale situaties. Er wordt gesuggereerd het middel van een publiekenquête in te zetten om meer inzicht te krijgen in wat er leeft.

Tot slot wordt aandacht gevraagd voor de positie van de gemeenten/gebieden die grenzen aan het gebied van de regio Groningen-Assen. Bijvoorbeeld in relatie tot het thema bevolkingskrimp. Onderkend wordt dat hier ook een provinciale taak ligt.

Huidige vorm van samenwerking (bestuurskracht)

Naar aanleiding van deze sessie zijn er een drietal constatering gedaan:

- a) vrijwilligheid is en blijft het uitgangspunt;
- b) er is een verschil in beleving tussen de gemeenten. De in de sessie aanwezige schragende gemeenten lijken meer te merken van de regionale samenwerking dan de schakelgemeenten
- c) bij de huidige vrijwillige vorm van samenwerken worden de risico's versterkt door de recessie.

Versterking van bestuurskracht zou per thema/programma moeten worden bekeken. De volgende suggesties zijn gedaan:

- (1) De vrijwillige samenwerking is en blijft het uitgangspunt. Hierbij wordt als verbeterpunt een transparantere opdrachtverlening gezien op het niveau van de programma's. Hierdoor kan een betere communicatie ontstaan met raden en Staten
- (2) Bij stagnatie van planvorming of uitvoering vanuit regio de discussie aangaan en eventueel op hoger niveau te beslechten. De provincies kunnen hier als deelnemer aan de samenwerking een rol vervullen. Vanuit de zaal wordt dit laatste nog eens benadrukt, de provincie (als deelnemer van de regio) moet daarbij de rol van gemeenten niet overnemen.

- (3) Besteed aandacht aan de samenwerking binnen de regio Groningen-Assen in de verkiezingsprogramma's zodat lokale vertegenwoordigers er over praten, maar ook aan gehouden kunnen worden.

Conclusie uit de zaal: er worden vrijwillige afspraken gemaakt en provincies en gemeenten dienen zich er dan ook nadrukkelijk aan te houden. Niet tornen aan het principe van de unanimititeit.

Vormen van gebiedsexploitatie/verevening

Uit deze sessie zijn drie hoofdpunten naar voren gekomen:

- (1) verken de mogelijkheden van gemeenschappelijke gebiedsexploitatie bij bedrijfsterrainen;
- (2) steek gemeenschappelijke gebiedsexploitatie bij woningbouw pragmatisch in;
- (3) bekijk de mogelijkheden om regionale verevening m.b.t. landschap opnieuw op te pakken.

Tijdens de sessie is er een zorgpunt geuit. Namelijk de hoogte van de woningbouwopgave binnen de regio Groningen-Assen. Weliswaar past dit eigenlijk niet in dit thema, vanuit de deelnemers van de sessie wil men dit zorgpunt wel graag noemen.

Ad (1) De deelnemers van de sessie zien kansen voor gemeenschappelijke gebiedsexploitatie bij bedrijventerreinen. De mogelijkheden dienen verkend te worden. Het wordt gezien als een organisch model waarbij op termijn kan worden toegewerkt naar gemeenschappelijke exploitatie, waarbij het uiteraard gaat om het delen van de lusten maar ook de lasten. Ook het voeren van gezamenlijke acquisitie moet bij de verkenning worden betrokken.

Ad (2) In tegenstelling tot bedrijventerreinen worden de kansen voor een gemeenschappelijke gebiedsexploitatie bij woningbouw op dit moment in het algemeen als lastig gezien. Vanuit de sessie wordt het advies gegeven eerst te focussen op de bedrijventerreinen en vervolgens te kijken naar woningbouw. Verder wordt geadviseerd pragmatisch in te steken. Zo is er reeds sprake van gemeenschappelijke gebiedsexploitatie bij projecten als Meerstad en Ter Borch. Volg deze ontwikkelingen en processen en ga vervolgens de ervaringen die je hier opdoet delen.

Ad (3) Landschap is de laatste jaren als een steeds belangrijker thema gezien zowel bestuurlijk als politiek. Het onderhoud van het landschap en het gebrek aan financiële middelen hiervoor wordt als een belangrijk zorgpunt gezien. Regionale verevening zou een mogelijke oplossing kunnen zijn. Nu is zo'n vier jaar geleden het onderwerp verevening door de stuurgroep als niet haalbaar geacht. Gezien de huidige aandacht en prioriteit die landschap heeft wordt geadviseerd de argumenten van toen nog eens opnieuw tegen het licht te houden. Welke argumenten zijn er toen gebruikt en zijn er op basis van de huidige kennis en mogelijkheden nieuwe kansen dit alsnog op te pakken.

Slotconclusie:

Wat opvalt is dat het thema communicatie steeds terugkomt bij de verschillende sessies. Verder valt op dat samenwerking de rode draad is van deze bijeenkomst. Samenwerking betekent daarbij niet dat je alles wilt houden wat je hebt. Deze bereidheid lijkt tijdens deze bijeenkomst vooralsnog aanwezig te zijn.

Van de mogelijkheid om punten in te brengen die nog niet aanbod zijn gekomen dan wel eventuele tegenstellingen te benoemen wordt geen gebruik gemaakt.

Bijlage 2 Regionaal actieprogramma 2009-2010.doc

NB Onderstaande adviesteksten in grijs zijn in de betreffende bijeenkomsten niet behandeld en volgen een eigen route.

Nr	Advies Meijdam evaluatie Regio Groningen-Assen 2008-2009	Resultaat stakeholdersconferentie 24 februari 2009	Actie	Resultaat	Planning
I	Voeg economische pijler toe aan de regionale programma's				
a	Stel een gezamenlijke economische agenda en actieprogramma op, waarbij het bedrijfsleven samen met kennisinstellingen komen tot belangrijke prioritaire projecten/programma's, inclusief nut en noodzaak van een regionaal innovatiefonds. Benoem hierbij resultaten, planning, middelen en verantwoordelijkheden. De rol van de overheid hierbij is ondersteunend en faciliterend. Potentieel sterke economische clusters zijn: energie, sensortechniek en <i>healthy aging</i> , en ook recreatie/toerisme.	<ul style="list-style-type: none"> - Economisch profiel healthy ageing en energie, ICT en sensor ondersteunend. - Regionaal draagvlak massieve aanpak investeringsagenda. - Afstemming schaalniveaus. - Let op internationale kansen. - Verbreding akkoord van Groningen. Actie door gemeente Groningen. 	<p>[A] Regionale agenda kenniseconomie uitwerken. Hiertoe organiseren we gesprekken tussen Regio Groningen-Assen en Stakeholders (met name afkomstig uit de sector energie, sensor en healthy aging en recreatie/toerisme) .</p> <p>Gespreksonderwerpen zijn oa. regionaal toepassen akkoord van Groningen, diepte-investeringen in kenniseconomie, complementeren kenniskolom en kennisvalorisatie.</p> <p>[B] Faciliteren kennisvalorisatie door UMCG, NOM en RuG (zoals afgesproken op 24 februari 2008).</p> <p>[C] Faciliteren kennisdiffusie naar MKB door MKB, VNO NCW en NOM (zoals afgesproken op 24 februari 2008).</p> <p>[D] Faciliteren complementeren kenniskolom.</p> <p>[E] Impuls geven aan contacten met andere regio's incl. internationalisering Regio Groningen-Assen.</p> <p>[F] Bedrijventerreinen: versterken regionale afstemming.</p> <p>[G] Vergroten dienstverlening aan ondernemers in Regio Groningen-Assen ondersteunt KvK.</p> <p>[H] Analyse van mogelijkheden omtrent gemeentegrens overschrijdende samenwerking mbt gebiedsexploitatie (samen met NOM).</p> <p>[I] In regio etalage zetten. Energysector, regionaal opdrachtgeverschap voor duurzame projecten samen met Energy Valley.</p>	<p>[A] Concreet regionaal actieprogramma, inclusief innovatiefonds.</p> <p>[B] Overzicht van kennis, businessgenerators, valorisaties en spin off's.</p> <p>[C] Plan van aanpak door MKB, VNO-NCW en NOM.</p> <p>[D] Kennisinstellingen zetten samen met regio nieuwe opleidingen op agenda.</p> <p>[E] Regio Groningen-Assen heeft connecties per programmaonderdeel.</p> <p>[F] Regionale afspraken grondprijzen afronden. Vormgeven uitvoeringsorganisatie.</p> <p>[G] Administratieve lasten voor ondernemers blijven terugdringen.</p> <p>[H] Haalbaarheidsstudie.</p>	<p>[A] 2009/eerste helft 2010.</p> <p>[B] 2009.</p> <p>[C] -</p> <p>[D] 2009.</p> <p>[E] Continue.</p> <p>[F] 2009.</p> <p>[G] Continue.</p>
b	Vraag het bedrijfsleven samen met de kennisinstellingen een scherp economisch profiel op te stellen, waarin de onderscheidende kenmerken van de regio duidelijk naar voren komen. Het economisch profiel vormt een onderdeel van het totale regionale profiel, waarin de economische basis van de regio wordt verbonden aan de ecologische basis en de daarmee samenhangende gebiedskwaliteiten.	<ul style="list-style-type: none"> - Kennisvalorisatie: UMCG NOM en RUG maken overzicht van kennis, businessgenerators, valorisaties en spin off's. - Kennisdifusie naar MKB actie door MKB, VNO-NCW en NOM. - Completeren kenniskolom: kennisinstellingen zetten samen met regio nieuwe opleidingen op agenda. Actie regio en de kennisinstellingen. - Diepte investeringen in kenniseconomie door innovatiefonds van 100 mln. RUG, UMCG en Regio ondernemen actie. 	<p>- Regionale bedrijventerreinen: aanpak Regio wordt ondersteund, Regio betreft NOM bij verkennen uitvoeringsorganisatie.</p> <p>- Gezamenlijk grootschalige evenementen organiseren. Actie door gemeente Assen en Groningen.</p> <p>- Regionaal opdrachtgeverschap organiseren voor duurzame projecten in woningbouw, werklocaties, evenementen en infrastructuur. Actie door regio, Bio Energy Noord en Energy Valley.</p> <p>- Energie in regio etalage.</p>		
c	Leg als stedelijk netwerk/regio relaties met andere economische kerngebieden als Eemshaven, Emmen, A7-zone, maar ook Oldenburg/Bremen. Plaats het verbinding leggen met (inter)nationale netwerken hoog op de regionale agenda.				
d	Kom bij de samenwerking regionale bedrijventerreinen tot een vorm van verevening in de zin van het gezamenlijk delen van lusten en lasten, en koppel dit aan het lopende initiatief voor een gemeenschappelijk afstemming van het grondprijzenbeleid. Dit versterkt de effectiviteit, de regionale binding en de externe profilering van de regio. Dit kan een opmaat vormen voor een verdere gemeentegrensoverschrijdende gebiedsgerichte samenwerking.				
	<i>NB Deze actie is reeds opgepakt door de portefeuillehouders bedrijventerreinen in een lopend proces met betrekking tot de samenwerking regionale bedrijventerreinen.</i>				
e	Start tegelijkertijd een haalbaarheidsstudie naar een verdere gemeentegrensoverschrijdende gebiedsgerichte samenwerking zoals bijvoorbeeld een gemeenschappelijk grondbedrijf.				
	<i>NB Deze actie is als verkenning naar verdergaande bovenlokale gebiedsgerichte samenwerking op de thema's wonen, werken, mobiliteit en landschap opgenomen in de bestuurlijk programmaopdracht economie/ bedrijventerreinen. De bestuurlijk programmadracht maakt deel uit van de notitie "Besluitvorming evaluatie regionale samenwerking Groningen-Assen", die is geagendeerd voor de stuurgroepvergadering van 22 juni 2009.</i>				
II	Stel onderscheid stad/land centraal in offensieve regionale aanpak	(1) Opstellen ambitiedocument instandhouding onderscheid stad & land	Samen met stakeholders realiseren van:		
a	De scheiding tussen stad en land is een krachtige onderscheidende kwaliteit van de regio, waarop gestuurd en waarin geïnvesteerd moet blijven worden. Steden en ommeland vormen samen meer dan de som der delen, de onderlinge samenhang is cruciaal en onderscheidend in de beeldvorming. Maak daarom een 'staalkaart' van essentiële complementaire functies stad - land en investeer in ontbrekende schakels. De centrumontwikkeling van Ten	<p>Met stakeholders wordt een ambitiedocument opgesteld om tot concretisering te komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - keuzes maken over het karakter van de verschillende dorpen en steden en de relaties daartussen. - de ontwikkeling van de verschillende stadsranden 	<p>[A] routestructuren.</p> <p>[B] een kwaliteitsimpuls landschap / landschapselementen.</p> <p>[C] ambitiedocument om tot concretisering te komen.</p>	<p>[A] Een routeconcept in de regio met daaraan gekoppeld zogenaamde 'attractiepunten' en een culturele agenda , waarmee het verhaal van de regio niet alleen kan worden verteld maar ook beleefd. Als opzet en uitwerking wordt gedacht aan de</p>	<p>[A] Ontwikkeling concept 2009 / realisatie eerste attractiepunt in 2010.</p> <p>[B] 2009.</p> <p>[C] 2009.</p>

Nr	Advies Meijdam evaluatie Regio Groningen-Assen 2008-2009	Resultaat stakeholdersconferentie 24 februari 2009	Actie	Resultaat	Planning
	Boer geldt hier als een goed voorbeeld. De kwalitatieve woningbouwmonitor en het programma regiopark zijn voorts belangrijke voertuigen. Bekijk ook vanuit deze optiek of de huidige verdeling van het regiofonds nog volstaat.	wordt geschetst; voor sommige randen moet een ontwerp komen, anderen kunnen worden afgerond. – waar grootschalige landbouw de ruimte krijgt, is aandacht nodig voor beeldkwaliteit en toegankelijkheid.		vertaling van het concept van het regional park Rhein-Main bij Frankfurt naar de regio.	
b	Maak een verdiepingsslag op de differentiatie en het onderlinge verband tussen woonmilieus en de complementariteit van voorzieningen. De regionale samenhang in de T-structuur lijkt nu namelijk te globaal geformuleerd. Laat het kwaliteitsteam hierin een belangrijke rol spelen.	– worden de kernkwaliteiten van het kleinschalig cultuurlandschap benoemd; dit uit zich bijvoorbeeld in toegankelijkheid / toeristisch-recreatieve ontwikkeling en versterking en onderhoud van landschapselementen (zie actiepunten 2 en 3). – benoem het instrumentarium en benodigde investeringsgeld.		[B] Opzetten van een aanpak voor structureel onderhoud en beheer van het landschap. Een pilot binnen het programma Regiopark heeft in 2008 uitgewezen dat ook hier onvoldoende geld en aandacht voor het structurele onderhoud van landschapselementen is. Vanuit de regio wordt geld beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke kwaliteitsimpuls in het landschap. Voorwaarde is dat de overheden zorg dragen voor co-financiering en het structurele onderhoud duurzaam hebben geregeld.	
c	Herdefinieer de schragende rol en schakelrol van betreffende gemeenten. Onder meer door te benoemen welk type voorzieningen specifiek behoren bij de bufferfunctie tussen stad en platteland. Maak ook duidelijk welke investeringen daar bijhoren. Zet een en ander af tegen de ontvolking van het platteland, de woningbouw maar ook recreatie/toerisme. <i>NB De rollen van de schakelgemeenten, de schragende gemeenten en de gemeenten Tynaarlo, Slochteren en Haren zijn in een apart traject geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in de notitie "Besluitvorming evaluatie regionale samenwerking Groningen-Assen", die is geagendeerd voor de stuurgroepvergadering van 22 juni 2009.</i>	(2) Realisatie routestructuren Samen met stakeholders worden recreatieve routestructuren opgezet waaraan 'attractiepunten' en een culturele agenda worden gekoppeld. Het landschap, monumenten, erfgoed e.a. krijgen als identiteitsvolle elementen een grotere rol in het recreatieve en sociaaleconomisch gebruik van de regio. Middels zo'n opzet kunnen bewoners en bezoekers het verhaal van de regio Groningen-Assen beleven. (3) Oppakken onderhoud en beheer landschap Er is onvoldoende geld en aandacht voor het structurele onderhoud van landschapselementen. De grootste zorg betreft de particuliere eigendommen. Vanuit de regio wordt geld beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke kwaliteitsimpuls in het landschap (landschapselementen). Voorwaarde is dat de overheden zorg dragen voor co-financiering en het structurele onderhoud duurzaam hebben geregeld.		[C] Een ambitiedocument (kaart met korte beschrijvingen) waarin: keuzes worden gemaakt over het karakter van de verschillende dorpen en steden en de relaties daartussen; de ontwikkeling van de verschillende stadsranden wordt geschetst; wordt ingegaan op de beeldkwaliteit en toegankelijkheid in gebieden waar grootschalige landbouw de ruimte krijgt; de kernkwaliteiten van het kleinschalig cultuurlandschap worden benoemd. Ook het benodigd instrumentarium en de investeringen worden benoemd.	
III	Vergroot succes samenwerking door verbinding met stakeholders en uitvoering op afstand	NB Alleen advies IIIb is aan de orde geweest. – Ontschotting OV-exploitatie. – Breed draagvlak voor ontschotting OV. – Regel exploitatie OV vanuit 1 organisatie. – Boekhoudkundige oplossing voor regionaal deel landelijk hoofdspoor. – Uit presentatie Rob van der Bijl "de organisatie van het OV is de meest bepalende factor voor succes". – Ambitieuze programma, er liggen enorme kansen. – Alle projecten uitgevoerd/in uitvoering voor 2020. – Het programma is concreet; dat geldt niet voor het planniveau; dit vergt nog een stevige uitwerking. – Samenhang tussen de projecten van belang. – Financiële dekking voor merendeel aanwezig.	[A] Uitwerking regievoering programma bereikbaarheid met o.a. projectbureau Regiotram. [B] Verdiepingsslag programma Raamwerk RegioRail mede in relatie tot RSP-bus/transferiaprojecten met o.a. projectbureau Regiotram. [C] Studie naar ontschottingsmogelijkheden regionaal OV in de Regio Groningen-Assen i.s.m. externe partners.	[A] Regie op programma bereikbaarheid met heldere afspraken over taken en bevoegdheden. [B] Reëel uitvoeringsprogramma naar inhoud, organisatie, tijd en geld. [C] Voor- en nadelen ontschotting regionaal OV specifiek uitgewerkt voor Regio Groningen-Assen. Resultaat moet geschikt zijn om bestuurlijke discussie te kunnen voeren.	[A] Najaar 2009. [B] Najaar 2009. [C] Najaar 2009.
a	Ga samen met de betrokken stakeholders na of en hoe de uitvoering van de lopende regionale programma's kan worden versterkt. Een mogelijkheid hiervoor is het op afstand zetten van een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie, gekoppeld aan een helder opdrachtgeverschap zowel vanuit bestuur als vanuit de stakeholders. Onderzoek eveneens de mogelijkheid van publiekprivate samenwerking met als doel versnelling van de uitvoering.				
b	Zet de uitvoering van het OV programma Kolibri goed op de rails, door enerzijds ontschotting van de OV exploitatie van bus, trein en tram en anderzijds bundeling van het opdrachtgeverschap en uitvoering voor de benodigde OV infrastructuur op regionaal niveau.				
c	Maak een regionaal actieprogramma, waarin afspraken komen vast te liggen				

Nr	Advies Meijdam evaluatie Regio Groningen-Assen 2008-2009	Resultaat stakeholdersconferentie 24 februari 2009	Actie	Resultaat	Planning
	tussen overheid en stakeholders respectievelijk over samenwerking in de bestaande programmadosiers, bij de totstandkoming van de economische agenda en de regioprofilering.	<ul style="list-style-type: none"> – Opgave is tot uitvoering te komen. – Verleden t.a.v. uitvoeringspraktijk geen reden tot veel optimisme. 			
d	Bouw positieve prikkels in als projecten versneld in uitvoering komen, bijvoorbeeld in de vorm van een bonus.	<ul style="list-style-type: none"> – RSP (spoor)projecten staan goed op de rails; centrale aansturing planuitwerking en uitvoering vanuit provincie(s). – Communicatie over RSP-projecten kan beter. – Verdiepingsslag RSP (bus- en knooppunt)-projecten (loopt). – Uitvoering bus- en knooppuntprojecten bij partners. – Meer regie/controle op de uitwerking en uitvoering noodzakelijk. 			
IV	Maak regio Groningen-Assen intern en extern tot een succesmerk	Profiel			
a	Definieer het profiel van de regio. Maak het verbindende verhaal, samen met de stakeholders, en maak dit ook voor burgers zichtbaar. Koppel het onderscheidende contrast tussen stad en land aan de profilering (branding) van de regio. De regio heeft op dit punt goud in handen, wat de belangrijkste inspiratiebron voor de ontwikkeling van de regio kan zijn. Denk in deze context ook aan een concept als het Regionalpark RheinMain Frankfurt. Enthousiasmeer bestuurders om het profiel actief uit te dragen, bijvoorbeeld ook richting rijk;	<ul style="list-style-type: none"> – Netwerkstad Groningen-Assen: meer dan hoofdstad van het Noorden. – Meeliften op het sterke imago van de stad Groningen. – Vertrekkende studenten zijn ambassadeurs. – Springplank voor startende bedrijven. – Gebiedskenmerk is vol versus ledig (=volledig). – Verrassende combinatie hoogstedelijk/rust en ruimte. – Vele mogelijkheden tot ontdekkingstochten. – Groningen is géén kopstation, géén eindpunt (er gaat wél wat boven Groningen). – Netwerkstad Groningen-Assen is een stad aan zee. – Oriëntatie in oostelijke richting i.p.v. zuidwestelijk. – Koersen op eigen identiteit en koesteren wat je hebt. 	<p>[A] Ontwikkelen marketingstrategie met behulp van een extern bureau.</p> <p>[B] Positioneren Groningen-Assen in Haagse/Brusselse arena door aan te haken bij bestaande lobbystructuur van SNN en hierover afspraken te maken met de zittende lobbyist(en).</p> <p>[C] Huidige website ontwikkelen naar meertalige webportal door een extern bureau.</p> <p>[D] Communicatie naar raden en Staten verbeteren door: het organiseren van thematische bijeenkomsten (ca. driemaal per jaar); het organiseren van thematische excursies (eenmaal per twee jaar); en het vereenvoudigen / communicatief maken beleidsdocumenten voor raads- en Statenleden, leden Tweede Kamer e.d.</p>	<p>[A] Marketingstrategie.</p> <p>[B] Lobby richting Den Haag en Brussel.</p> <p>[C] Webportal (met uitgebreid openbaar, alsmede afgesloten deel).</p> <p>[D] Verbeterde communicatie met en informatievoorziening voor raden en Staten.</p>	<p>[A] 2009.</p> <p>[B] 2009.</p> <p>[C] 2009-2010</p> <p>[D] nader te bepalen jaarplanning.</p>
b	Bespreek de voortgang van de regionale samenwerking ieder jaar plenair én bilateraal met de raden en Staten;				
c	Informeel raden en Staten tussentijds ook regelmatig over ontwikkelingen in het eigen subgebied, bijvoorbeeld in de vorm van korte toegesneden mails;				
d	Communiceer successen, maar ook wat minder goed gaat aan raden en Staten en geef het projectbureau daarvoor de rechtstreekse verantwoordelijkheid.	<p>Uitwerking volgens de volgende 4 invalshoeken:</p> <p>(1) Nationale en internationale profilering van het merk Groningen-Assen (= regiomarketing).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koppelen aan onderwijs en kennis (dwarsverband met economische pijler). – Verbindingen met grote evenementen (denk aan Go China). – Meertalige webportal bouwen (website+). <p>(2) Positionering Groningen-Assen in Haagse en Brusselse arena's (= public affairs).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Eigen lobbyist (vgl. andere stedelijke netwerken). – Bouwen aan netwerk (ambassadeurs spotten). – Aanhaken bij Europese programma's (meevaren op Europese geldstromen). <p>(3) Het verbeteren van de interne communicatie, samenspel met bestuur, Raden en Staten (netwerkcommunicatie)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Excursies (lokaal, nationaal en internationaal). – Thematische bijeenkomsten (dual meedenken over de beleidsuitvoering). 			

Nr	Advies Meijdam evaluatie Regio Groningen-Assen 2008-2009	Resultaat stakeholdersconferentie 24 februari 2009	Actie	Resultaat	Planning
		<ul style="list-style-type: none"> - Toegesneden informatie (denk aan verkorte toegankelijke versies van jaarstukken en voortgangsinformatie). - Rol griffiers (van ad hoc samenwerken naar structureel samenwerken). - Rol projectbureau (rechtstreekse communicatie met de raden en Staten volgens de metafoor van het huis met de kamers). <p>(4) Communicatie “regioconcept” richting inwoners (= externe communicatie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hét verhaal vertellen (gericht op de belevingswaarde van stad en landschap). - Doelgroep: breed publiek (niet professioneel). - Concrete projecten: kunstobjecten in de ruimte, manifestaties, gidsen en kaarten. - Rebellenclub in het leven roepen (niet zijnde overheid, maar onafhankelijke dwarsdenkers). 			



Bestuurlijke programmaopdrachten 2009-2010 Regio Groningen-Assen

stuurgroep 22 juni 2009

Bestuurlijke programmaopdracht bereikbaarheid

Doel

Verbetering en waarborging bereikbaarheid Regio Groningen-Assen als randvoorwaarde voor een goede economische ontwikkeling.

Acties	Output	Planning	Middelen
Programma 2009 is in uitvoering. Opstellen en uitvoering programma Bereikbaarheid 2010	Uitgevoerd programma 2010	* Vaststelling in Stuurgroep herfst 2009 * Uitvoering 2010	€ 12.4 miljoen
Verdieping en aanscherping (incl. risicoanalyse) programma regionaal OV.	Vastgesteld programma regionaal OV, afstemming met het RSP-programma.	Vaststelling in Stuurgroep herfst 2009.	Regulier
Uitwerking regie op uitvoering regionaal OV.	Afspraken op regievoering regionaal OV	Herfst 2009	€ 25.000,--
Verkenning mogelijkheden van de ontschotting van de exploitatie van het regionaal OV.	Discussienota mogelijkheden ontschotting	* Opstellen discussienota zomer/herfst 2009 * Discussie winter 2009/ lente 2010	€ 30.000,--

Risico's

Belangrijke risico's, in geld en tijd bij het programma bereikbaarheid, liggen bij de uitvoering. De actie verdieping en aanscherping van het programma regionaal OV geeft inzicht in deze risico's en de te nemen maatregelen. De actie regievoering regionaal OV geeft invulling/aanscherping van de (programma)sturing.

Bestuurlijke programmaopdracht Regiopark

Doel

Waarborgen en versterken van de kwaliteiten van het landelijk gebied door de wisselwerking tussen stadland te vergroten en het onderscheid tussen beiden centraal te stellen.

Acties	Output	Planning	Middelen
Opstellen uitvoeringsprogramma Regiopark 2010	Een door de regionale deelnemers en stakeholders gedragen programma van investeringsprojecten	herfst 2009 vaststelling stuurgroep	€ 3,5 miljoen
Opstellen ambitiedocument t.b.v. instandhouding onderscheid stad-land	Gezamenlijk met stakeholders opgezet, bestaande uit kaarten met korte beschrijvingen waarin: - karakter van de steden en kernen wordt benoemd; - de ontwikkeling van de stadsranden wordt geschetst; - gewenste beeldkwaliteit en toegankelijkheid wordt beschreven in gebieden met grootschalige landbouw; - kernkwaliteiten kleinschalig cultuurlandschap worden benoemd. Ook het benodigde instrumentarium en de investeringen worden benoemd. Het ambitiedocument wordt afgestemd met het portefeuillehoudersoverleg Wonen.	Start: zomer 2009 Oplevering: herfst / winter 2009	€ 20.000
Ontwikkelen concept voor routestructuren	Wordt samen met stakeholders ontwikkeld en heeft in het kader van de profilering van de regio tot doel bewoners en bezoekers het verhaal van de regio te vertellen en te laten beleven. Het routeconcept wordt afgestemd met het DB / programma communicatie en profilering. Het concept bevat tevens een voorstel voor de uitvoering en benoemd de benodigde investeringen hiervoor.	Start: zomer 2009 Oplevering: voorjaar 2010	€ 65.000
Ontwikkelen aanpak onderhoud en beheer landschap	Wordt samen met stakeholders ontwikkeld en heeft tot doel de noodzakelijke kwaliteitsimpuls in het landschap te realiseren. De aanpak bevat voorstellen voor de organisatie van het onderhoud en beheer van het landschap en voor het jaarlijks beschikbaar stellen van geld uit het Regiopark-budget onder voorwaarde dat de overheden zorg dragen voor co-financiering.	Start: zomer 2009 Oplevering: herfst / winter 2009	€ 15.000

Risico's

Kwaliteit is afhankelijk van een integrale aanpak.

Bestuurlijk programmaopdracht economie/bedrijventerreinen

Doel

Doel van het programma economie/bedrijventerreinen: economisch profileren van de regio door het faciliteren van sterke kennisclusters en regionaal verbeteren van kwaliteit bedrijventerreinen en dienstverlening.

Acties 2009/2010	Output	Planning gereed op:	Middelen
Opstellen uitvoeringsprogramma bedrijventerreinen 2010 "De regio werkt!"	Een door de regionale deelnemers gedragen programma waarin tenminste is opgenomen: - Grondprijzen stijgen per 1 januari 2010. Regionaal grondbeleid is opgenomen in gemeentelijk beleid -Regionaal herstructureringsprogramma (overzicht opgave, planning en middelen) -Regionaal plan van aanpak tegengaan van veroudering bedrijventerreinen (oa parkmanagement, Business Improvement Districts)	continu herfst 2009	regulier budget €200.000
Lobby voor financiële middelen herstructureringsprogramma	Rapportage met financieringsvoorstellen	voorjaar 2010	onderdeel regulier budget
Verkennen van mogelijkheden voor verdergaande samenwerking mbt de uitvoering van de herstructureringsopgave	Inventarisatie van de mogelijkheden	voorjaar 2010	onderdeel regulier budget
Verkenning van verdergaande bovenlokale gebiedsgerichte samenwerking op de thema's wonen, werken, mobiliteit en landschap.	Inventarisatie van de mogelijkheden	voorjaar 2010	onderdeel regulier budget
Opstellen en uitvoeren economische agenda kenniseconomie (voor de sectoren healthy ageing, sensor, energie en ICT ter ondersteuning) samen met, en op initiatief van de stakeholders (overheid, bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstellingen)	Een uitgewerkte agenda gedragen door de stakeholders. Onderdelen van de agenda zijn o.a. a.versterking kennisvalorisatie, b.kennisdifusie naar MKB, c.complementeren kenniskolom, d.relatie met (inter)nationale netwerken	zomer/herfst 2009	€150.000
Verkennen mogelijkheden diepte-investering innovatie	Overzicht projecten en financieringsbronnen	winter 2010	€50.000

Risico's

- Voor de beoogde kwaliteitsverbetering van bedrijventerreinen is stijging van de grondprijzen cruciaal
- Voor de effectuering van de herstructureringsopgave is beschikbaarheid van middelen cruciaal

Bestuurlijke programmaopdracht woningbouw en verstedelijking

Doel

De doelstelling van de regio Groningen- Assen voor het programma woningbouw en verstedelijking is het zorgen voor een voldoende en gevarieerd woningaanbod in aantrekkelijke woonmilieus.

Acties

Om aan bovenstaande doelstelling te werken zijn vanuit het portefeuillehoudersoverleg de onderstaande inhoudelijke lijnen en acties uitgezet.

Acties	Output	Planning	Middelen
1. Afstemming van woningbouwprogramma's: bevorderen woningbouwproductie (en beperking risico's) door kwalitatieve en kwantitatieve afspraken (aanbodregulatie).			
Uitvoeren quick scan projecten en opstellen kwantitatieve en kwalitatieve afstemmingsafspraken.	Rapportage met vergelijking concurrerende projecten en ondertekende afspraken over afstemming woningbouwprogrammering.	definitief herfst 2009	€ 50.000 (extern)
2. Monitoren woningmarktontwikkeling en afspraken: om te kunnen sturen op kwantiteit en kwaliteit in regionaal verband en om de kwantitatieve afspraken van januari 2008 en de nog te maken afstemmings- en verstedelijkingsafspraken te monitoren.			
Opzetten inhoud, structuur en methodiek monitor 'nieuwe stijl'.	Voorstel over inhoud en benodigde middelen monitor 'nieuwe stijl'.	definitief herfst 2009	
Na besluitvorming gegevensverzameling in tabellenboek en afhankelijk van informatiebehoefte genereren van rapportages.	Tabellenboek woningmarktgegevens regio GA met periodieke rapportages en presentaties / stakeholders-bijeenkomsten.	doorlopend	€ 50.000 (jaarbasis)
Uitvoeren woonwensenonderzoek regio GA, aangevuld met gericht panel- en marktonderzoek om de vraagzijde van de woningmarkt in beeld te brengen.	Rapportage woonwensen regio GA (periodiek te modelmatig te koppelen aan prognosemodellen).	herfst/winter 2009, daarna elke 4 jaar en op basis van informatiebehoefte	€ 100.000 (jaarbasis)
3. Uitvoeren verstedelijkingsafspraken: inhoud van de afspraken nog onduidelijk.			
In beeld brengen kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwopgave.	Nader uitgewerkte paragraaf woningbouw als onderdeel van te maken afspraken in het najaar.	zomer/herfst 2009	

Risico's

- Door onvoldoende draagvlak voor concrete kwalitatieve afstemming van de woningbouwprogramma's kan de integrale uitvoering van regionale programma's (waaronder Regiopark, voorinvesteringen in het landschap) onder druk komen te staan.
- Inhoud verstedelijkingsafspraken onduidelijk; met name ook de financiële invulling van rijkszijde hiervan (vormt belangrijk element voor regionale samenwerking).

Bestuurlijke programmaopdracht communicatie

Doel

Het doel van het programma communicatie is het vergroten van kennis over en draagvlak voor de Regio Groningen-Assen, het bevorderen van de samenwerking en het werken aan externe profilering.

Acties

Om bovenstaande doelen te bereiken kan in 2009/2010 het volgende van het Programmabureau Regio Groningen-Assen worden verwacht:

Acties	Output	Planning	Middelen
Opstellen regulier communicatie-programma 2010	Communicatieplan. Uitvoering communicatieplan	Vaststellen winter 2009 Doorlopend in 2010	Conform begroting
Profilering Regio (intern en extern)	Marketingstrategie als basis voor profilering/branding Uitvoeren marketingstrategie (bijv. verbinding Regio - grote evenementen) Meertalige webportal (onderdeel marketingstrategie)	Vaststellen lente 2010 Vanaf lente 2010 Concept gereed winter 2009	25.000 100.000 (koppeling progr. economie) 80.000
Positioneren Regio Groningen-Assen in Den Haag en Brussel	Lobbystrategie	Gereed lente 2010	20.000
Verbeteren communicatie raden en Staten	Draagvlak en betrokkenheid (door oa: jaarlijkse ronde PB langs raden en Staten, jaarlijks 2 themabijeenkomsten en digitale nieuwsbrief)	doorlopend vanaf najaar 2009	15.000

Risico's

- De effecten van de lobby zijn grotendeels afhankelijk van externe factoren die moeilijk te beïnvloeden zijn.
- Er moet blijvend worden geïnvesteerd in de betrokkenheid van stakeholders.
- Profilering vereist een regionale instelling van bestuurders.



Oriëntatie op de rollen en aangescherpte inzet van de Schakelgemeenten

Inleiding

De stuurgroep Regio Groningen/Assen heeft een advies over de evaluatie van de regionale samenwerking op 16 december 2008 overgenomen. Als onderdeel van het advies voor offensieve regionale aanpak wordt voorgesteld de rol van de Schragende en Schakelgemeenten te herdefiniëren. In het navolgende stuk wordt bezien of er aanleiding is de rollen van de Schakelgemeenten te herzien en/of aan te vullen.

Gezien de korte tijd waarin dit advies gemaakt moet worden, is het advies toegespitst op een aantal concrete aandachtspunten. Dit betekent dat, wanneer de stuurgroep instemt met dit voorstel, op onderdelen nadere uitwerking noodzakelijk is. Dit kan bijvoorbeeld door het doen van onderzoek of het opstarten van een project.

In dit advies is zoveel mogelijk ingegaan op zaken die nog niet in de evaluatie aan de orde zijn geweest.

Het stuk is als volgt opgebouwd:

In deel 1 wordt kort ingegaan op de oriëntatie van de rollen van de Schakelgemeenten

In deel 2 wordt een korte terugblik gegeven per gemeente over de thema's die in de nota "ambitie om te schakelen" van december 2002 van de schakelgemeenten zijn opgenomen. Deze notitie is als uitgangspunt gehanteerd.

In deel 3 worden aandachtspunten en aanbevelingen per gemeente geformuleerd.

In deel 4 wordt een voorstel gedaan voor een gezamenlijke inzet van de vier schakelgemeenten, het advies.

Oriëntatie op de rollen

De Schakelgemeenten hebben een eigen rol gekregen, omdat ze een functie hebben tussen de stad Groningen en het platteland. Het zijn gemeenten met een eigen dynamiek. In de Regiovisie Groningen/Assen zijn deze functies in grote lijnen vertaald in de ontwikkeling van een zelfstandig woningbouwprogramma, de versterking van de centrumkernen met een breed voorzieningen aanbod, het optimaliseren van de vervoersstromen, het beschikbaar zijn van voldoende werkgelegenheid en een visie hebben op het overgangsgebied tussen de stad en de dorpen(de stadsrandzone) met behoud van karakteristieke en cultuurhistorische kwaliteit van het landelijke gebied.

De verbinding, die de Schakelgemeenten vervullen tussen de stad Groningen en het Groninger Ommeland, heeft gewerkt. Deze conclusie wordt breed door de vier gemeenten gedeeld. Het zijn vooral de hoofdkernen met hun voorzieningen, die hier een belangrijke rol vervullen. Het blijkt functioneel te zijn, dat in het omvangrijke gebied van Noord-Groningen een aantal kernen zijn waar de mensen kunnen wonen en terecht kunnen voor hun belangrijkste voorzieningen.

Er is geen aanleiding om het principe van het concept van de Regio GA los te laten. Het concept heeft zijn functie gehad. Een fundamentele aanpassing van de rollen van de Schakelgemeenten is dus niet aan de orde. Wel is het nodig accenten te leggen bij de verschillende thema's en moet de inzet vanuit de Schakelgemeenten in de regio scherper worden gedefinieerd. Per gemeente is dit uitgewerkt.

Deel 2

Terugblik

Gemeente Bedum:

- De gemeente heeft i.v.m. moeilijke processen veel energie gestopt in het op gang brengen van de woningbouwopgave. Inmiddels verloopt dit naar wens.
- De uitbreiding van het lokale bedrijventerrein heeft gewerkt. Het terrein is bijna vol en er is behoefte aan uitbreiding.
- Ontwikkelingen in het voorzieningenpakket verlopen stroef, terwijl er vraag is naar winkelruimte. Het concentreren van de voorzieningen in het centrum is nog niet gerealiseerd.
- Het openbaar vervoersysteem functioneert goed.
- Plannen voor de stadsrandzone in relatie met het Regiopark komen na een lange voorbereiding op gang.
- Er is veel bedrijvigheid aan de noordkant van Bedum. Daardoor gaat veel vrachtverkeer door het dorp en moet vervolgens veelal langs de stad. Dit wordt niet wenselijk geacht.
- Vooral bij de gemeenteraad leeft het gevoel dat de contributie voor de Regio GA hoog is en de vraag wordt gesteld of dit in verhouding staat tot wat de gemeente er voor terugkrijgt.

Gemeente Zuidhorn

- De gemeente hecht aan het predicaat Schakelgemeente en heeft op veel terreinen ontwikkelingen in gang gezet.
- Aan de oostkant van Zuidhorn is een woningbouwlocatie ontwikkeld, die tot 2020 mogelijkheden biedt. De verkoop van de eerste bouwfase loopt voorspoedig.
- De infrastructuur wordt aanzienlijk verbeterd, de plannen voor de verlegging van de provinciale weg langs Noord- en Zuidhorn zijn rond.
- De provinciale weg richting Groningen wordt verbeterd met nieuwe aansluitingen en parallelwegen.
Het transferium bij het station van Zuidhorn is inmiddels gerealiseerd. Het openbaar vervoer kan na gereedkomen van de verdubbeling van de spoorlijn optimaal zijn.
- Een aantal ontwikkelingen in het komplan zijn of worden uitgevoerd. Echter er zijn nog veel problemen op te lossen, waardoor het geheel minder vlot verloopt als wordt gewenst.
- Het Regiopark speelt onvoldoende in op de wensen van de gemeente. De gemeente beschikt niet over intensiveringgebieden, terwijl het Nationale Landschap Middag/Humsterland hier wel veel belang bij heeft. Voorts kan de onderbouwing van de contramal, het groene buitengebied, beter worden neergezet o.a. door meer aandacht te besteden aan landschap, cultuurhistorie, recreatie en toerisme.

Gemeente Ten Boer

- De gemeente heeft een zeer geslaagd komplan in Ten Boer gemaakt.
- De woningbouw loopt goed en de gemeente ziet goede mogelijkheden op verschillende locaties in de toekomst.
- Ten Boer beschikt alleen over basisonderwijs. Dat betekent dat kinderen, omdat er geen spoorlijn is, voor vervolgonderwijs zijn aangewezen op busvervoer naar de stad. Daarom is het zeer belangrijk dat goede OV busverbindingen en fietspaden beschikbaar zijn.
- Het bedrijventerrein is vol. Er is vraag naar nieuwe ruimte.
- Ten Boer wil zich positioneren in de stadsrandzone, vooral door verbindingen met de omgeving.
- Een mogelijk nieuwe wegverbinding tussen de N 360 en de Eemshavenweg biedt diverse mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen (woningbouw, bedrijventerreinen).

Gemeente Winsum

- De centrumontwikkeling van Winsum staat bij de gemeente hoog op de agenda, maar het is een moeilijk proces. Op onderdelen zijn zeker resultaten geboekt. Er is echter nog veel te doen. Zo blijft het voorzieningenniveau achter bij de behoefte.
- Er is veel vraag naar woningen in Winsum. De ambitie van de gemeente is dan ook groter dan het toegestane contingent. Niet alle beschikbare locaties kunnen daarom worden benut.
- De gemeente wil ruimte bieden aan bedrijven uit de omgeving, die zich willen verplaatsen of vestigen. Het huidige bedrijventerrein is vrijwel vol.
- Het huidige station krijgt in 2010 een facelift. De toegankelijkheid van het station is echter nog steeds een probleem. De gewenste koppeling met het OV net in de stad, de regiotram, laat nog erg lang op zich wachten.
- De projecten die momenteel in het kader van de stadsrandzone worden opgepakt zijn goed. De gezamenlijke visie op de stadsrand en het promoten ervan kan beter. Het gaat dan vooral over het Reitdiepdal en het Middag/Humsterland. Gebieden die veel samenhang vertonen. Overigens dreigt de samenhang in de organisatie van de stadsrand te versnipperen.
- De gemeenteraad is niet altijd even enthousiast over de deelname aan de Regio GA.

Aandachtspunten/aanbevelingen

Gemeente Bedum

- De centrumontwikkeling van Bedum moet tot stand komen. Daarvoor is medewerking van buiten nodig (Provincie, Regio, Rijk). Er moet voldoende ruimte zijn voor nieuwe voorzieningen (breed pakket) en er moet concentratie plaatsvinden. Er is geld nodig om voldoende ruimte in het centrum te creëren.
- De plannen voor de stadsrand (groene contramal) zijn goed, maar een goede totale filosofie ontbreekt nog. Voorgesteld wordt voor de gehele Noordelijke stadsrand een aantal hoofdlijnen /uitgangspunten op te stellen. Bijvoorbeeld m.b.t. de functie van landbouw, natuur, landschap, duurzaamheid, recreatie en toerisme.
- Enige uitbreiding van bedrijventerreinen t.b.v. lokale bedrijven is gewenst.
- Onderzoek de mogelijkheden naar een nieuwe wegverbinding tussen de weg Groningen/Winsum en de Eemshavenweg.

Gemeente Zuidhorn

- Ondersteuning inhoudelijk en financieel van de voortgang van het komplan is gewenst. Een belangrijk onderdeel van het voorzieningenpakket is de zorgsector. De vraag wordt gesteld of dit kan leiden tot een steunpunt in de gezondheidszorg.
- Meer aandacht en financiële mogelijkheden voor het goed functioneren van het buitengebied in brede zin. Dit geldt met namen voor de zone Zuidhorn/Groningen en het gebied Middag/Humsterland. Voorgesteld wordt om dit laatste gebied in zijn geheel op te nemen in de Regio GA. In deze gebieden zijn veel mogelijkheden om de kwaliteit en de toegankelijkheid te verhogen, gebruik makend van het bijzondere landschap.
- Gebleken is dat de niet agrarische bedrijvigheid in het buitengebied groot is. Geef hier ruimte aan, waarbij kwaliteit voorop staat en de mate van uitbreiding afhankelijk is van de kwetsbaarheid van het gebied.
- Mogelijkheden om de OV plannen en de doorontwikkeling van het transferium sneller op te pakken, onderzoeken.

Gemeente Ten Boer

- Verdere ondersteuning van de laatste fase van het te ontwikkelen komplan is vereist. Het is vooral nodig een duurzame basis te leggen onder het voorzieningenniveau.
- Betrek de Damsterdiepvisie bij de plannen van de stadsrandzone.
- Bedenk een super fietsroute van Ten Boer naar de stad. Een optie is de Stadsweg hiervoor te gebruiken.
- In verband met de bereikbaarheid van de stad is het nodig om een herkomst transferium in Ten Boer aan te leggen en de busverbindingen te verbeteren.
- Reserveer en integreer nieuwe ruimtelijke functies in relatie tot een mogelijk nieuwe wegverbinding N360/Eemshavenweg.

Gemeente Winsum

- De centrumontwikkeling voortvarend ter hand nemen, o.a. door een uitvoeringsplan voor de detailhandel te maken, het parkeerprobleem op te lossen en de Onderdamseweg aan het dorp terug te geven.
- Versterk het voorzieningenniveau door o.a. aandacht voor de sportvoorzieningen, de interne infrastructuur en de bedrijvigheid.
- Enige uitbreiding van het bedrijventerrein is nodig, in ieder geval voor de lokale bedrijven.
- Versnel de inzet voor de gemeente van de regiotram en de bereikbaarheid van het station.
- Neem Middag/Humsterland in zijn geheel mee in de stadsrandzone/groene contramal. Benoem het als een project.
- Wees er duidelijk over dat de vier Schakelgemeenten eigenaar zijn van de stadsrandzone.

Advies, Gezamenlijke inzet van de Schakelgemeenten

1. Het blijkt dat de schakelgemeenten een belangrijke functie vervullen in de relatie tussen de stad en het ommeland. Deze rol moet blijvend zijn, maar wel worden verdiept.
2. De focus vooral richten op het brede voorzieningenniveau van de vier hoofdkernen. Daar ligt de basis voor het vervullen van de schakelfuncties. Belangrijk is dat de centra van deze hoofdkernen optimaal kunnen functioneren. Niet alle gemeenten zijn hier even ver mee. Ondersteuning vanuit de regio, vooral financieel, is noodzaak. Gepleit wordt een afzonderlijk substantieel budget voor de schakelgemeenten te creëren met een breder doel dan de criteria voor de pot van de kleine regionale projecten. Voorgesteld wordt dat voor eind 2009 de gemeenten met voorstellen voor projecten komen, waarin de benodigde financiering inzichtelijk wordt gemaakt. Voor de toekomst blijft het bovendien essentieel, dat de hoofdkernen in verband met hun schakelfunctie hun deel van het woningbouwcontingent blijven behouden.
3. Inzet op de stadsrandzone/groene contramal vergroten door:
 - Het belang en de functie van de stadsrand gezamenlijk beter naar voren te brengen en uit te dragen. (nieuwe inzet op routegebonden dagrecreatieve voorzieningen en cultuurhistorie)
 - Financiële armslag verhogen en investeringsgebieden van het Regiopark uitbreiden met Middag/ Humsterland e.o.
 - Benoemen en uitbouwen van het aantal projecten.
4. De mogelijkheid van vestiging c.q. verplaatsing van bedrijven die zich in de invloedssfeer van de hoofdkernen bevinden, moet mogelijk zijn. Hiervoor moeten locaties in de gemeente beschikbaar zijn.
5. Geef voor 2020 reeds een impuls aan het OV-netwerk, vooral in relatie tot het regiotram concept.
6. Doe een groter beroep op gelden uit MIP. Dit geldt m.n. voor de centrumontwikkeling van de hoofdkernen en het realiseren van projecten in de stadsrandzone. In dit verband wordt aanbevolen de 80% / 20% verhouding ter discussie te stellen.
7. De organisatie en daarmee de invloed van de schakelgemeenten kan worden verbeterd door meer menskracht beschikbaar te stellen.
8. Het is nodig om m.n. richting de gemeenteraad en de bevolking het belang van de Regio GA beter te promoten. Het programmabureau kan hiervoor ondersteuning leveren.



Oriëntatie en realisering van de rollen van de Schragende gemeenten

Inleiding

Deze notitie is niet zozeer de evaluatie van de rollen van de Schragende gemeenten geworden. Dit komt omdat beide gemeenten nog volop bezig zijn de hun verkregen opgaven ten uitvoer te brengen en in het stadium zitten, dat plannen/visies onlangs gereed zijn gekomen. Er kan op dit moment nog niet worden overzien in hoeverre de plannen gerealiseerd kunnen worden. Een heel andere advies dus dan voor de Schakelgemeenten is gemaakt. Dit advies voor de Schragende gemeenten zal gaan over hoe drie gemeenten hun rol als Schragende gemeenten echt waar kunnen maken.

In dit advies is zoveel mogelijk worden ingegaan op zaken, die nog niet in de evaluatie aan de orde zijn geweest.

Het stuk is als volgt opgebouwd:

In deel 1 wordt in een terugblik kort uiteengezet op welke wijze de Schragende gemeenten hun rollen hebben verkregen.

In deel 2 is de huidige situatie weergegeven, hetgeen vooral neerkomt op inzicht in hoever de gemeenten zijn met het uitwerken van hun opgaven in plannen/visies.

In deel 3, het advies, wordt een voorstel gedaan op welke wijze de drie gemeenten en de Regio Groningen-Assen zich moeten inzetten om de schragende rol waar te kunnen maken.

Deel 1

Terugblik

Algemeen

De Schragende functie is bedacht vanuit de volgende filosofie. De steden Groningen en Assen beschikken over de locaties voor de typische stedelijk woonmilieus. De locaties voor landelijke milieus zijn vooral te vinden in de dorpen. Vandaar dat in het verleden de dorpen in Noord- Drenthe onder druk hebben gestaan van woonwensen in een mooie landschappelijke vriendelijke omgeving, de zogenaamde suburbanisatie.

Om te voorkomen, dat deze dorpen uit hun voegen zouden barsten, is met succes beleid gevoerd. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de Regiovisie Groningen -Assen, waarin de T- structuur het leidende principe is geworden. Roden/Leek en Hoogezand/Sappemeer vormen daarbij de oost-west as van de T en Groningen/Assen de noord-zuid as. In deze T-Structuur moet de verstedelijkingsopgave van het Stedelijk Netwerk plaats vinden.

Het landelijk gebied is een essentieel onderdeel in het Stedelijk Netwerk. Het vormt als het ware de contramal van het verstedelijkt gebied.

De kernen Roden/Leek en Hoogezand/Sappemeer hebben een Schragende functie gekregen. In combinatie met een aantrekkelijk landschap wordt er van deze kernen verwacht, dat ze een bijdrage te leveren aan de verstedelijking. Roden/Leek wordt vooral geschikt geacht voor groene woonmilieus en aanvullende regionale bedrijvigheid. En Hoogezand/Sappemeer heeft potentie om groene milieus te creëren en beschikt over een aantal sterke regionale bedrijven.

Deel 2

De huidige situatie

Roden/Leek

- Beide kernen hebben hun opgave inmiddels gezamenlijk vertaald in een ontwerp intergemeentelijk Structuurvisie Leek/Roden. De ambitie voor de lange termijn is in deze visie concreet gemaakt en voorzien van een financiële exploitatie.
- In het kort komt de opgave op het volgende neer:
 - De geactualiseerde woningbouwopgave van 5850 woningen een plek geven
 - Voorzien in de accommodatie voor de werkgelegenheid, zowel lokaal als regionaal.
 - Voorwaarden scheppen voor de infrastructuur en de OV.
 - De contramal, het landelijk gebied, vorm geven.
 - Een en ander integreren in een samenhangende stucturende totaalvisie.
- De visie is teveel omvattend om in dit verband kort te kunnen weergeven. Het zou ook afbreuk doen aan de inhoud. Het is een prachtig goed afgewogen plan. Het plan laat zien dat het gebied een kwalitatief geweldige functie kan hebben voor het woonmilieu. De ambities zijn hoog, maar dat heeft ook een keerzijde. In de eerste plaats is het moeilijk te overzien wat de diverse ontwikkelingen de komende jaren zullen brengen (o.a. een kredietcrisis). Het tweede probleem is de financiering van het plan. Er is sprake van een substantieel tekort in de exploitatie.

Hoogezand/Sappemeer

- De gemeente Hoogezand/Sappemeer heeft haar opgave inmiddels uitgewerkt in een Ontwikkelingsstrategie De Groene Compagnie met een normatieve grondexploitatie en een voorontwerp structuurvisie voor de hele gemeente, die mede is gebaseerd op afspraken in de regio GA en de toekomstvisie "Boegbeelden 2015".
- De belangrijkste thema's in de structuurvisie zijn : na te streven groei, samenhang en kwaliteit.
- De hieraan gekoppelde voorgenomen ontwikkelingen zijn:
 - Een kloppend en bruisend stadshart.
 - Gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde, De Groene Compagnie.
 - Fysieke verbindingen tussen de ruimtelijke functies
- Daarnaast worden versterking van de huidige stedelijk structuur, de bestaande woningvoorraad, de bedrijvigheid en de voorzieningen belangrijk geacht voor het verhogen van de kwaliteit van de gemeente.

- Het stadshart heeft voor een deel reeds een upgradering gehad. Een voortzetting naar het noorden richting een nieuw te ontwikkelen station is in voorbereiding.
- Om de diversiteit van de woonmilieus te vergroten en een nieuwe impuls te geven aan bestaand stedelijk gebied is de gebiedsontwikkeling De Groene Compagnie uitgewerkt.
- De regio GA heeft een eerste voorinvestering van het landschap in De Groene Compagnie gefinancierd .
- Voortzetting van de wijkvernieuwing om een eenzijdige woningbouwvoorraad te voorkomen heeft hoge prioriteit.

Deel 3

Advies, Inzet voor de Schragende gemeenten

Algemeen

- Op dit moment is het minder relevant om de rollen van de Schragende gemeenten ter discussie te stellen, omdat ze op basis van de hun gegeven rollen recente plannen/visies hebben ontwikkeld.
- De inhoud van de plannen/visies van de Schragende gemeenten in relatie tot hun rollen maakt duidelijk dat de Regio GA een verantwoordelijkheid heeft richting beide gemeenten. Gemeenten hebben inmiddels ook voorgeïnvesteed, o.a. door de aankoop van gronden.

Roden/Leek

- Voor Roden/leek wordt een en ander op korte termijn concreet doordat de structuurvisie, inclusief exploitatie, in ontwerp gereed is en door de gemeenteraden dit najaar moeten worden vastgesteld.
- Voorgesteld wordt dat de gemeenten Leek en Roden hun plannen voorleggen aan de Stuurgroep Regio GA en daarbij aangeven wat ze van de regio verwachten om hun opgaven op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren. Dit kan worden betrokken bij de vaststelling van de lopende evaluatie en het MIP.
- De beide gemeenten moeten inzicht geven worden in hun strategie met betrekking tot onvoorziene ontwikkelingen. Door de omvang en de levensduur van het plan is een strategische benadering van het planproces noodzakelijk om tijdig te kunnen inspelen op ontwikkelingen. Vertraging en versnelling moeten mogelijk zijn.

Hoogezand/Sappemeer

- Om het stadshart compleet en volwaardig te kunnen maken heeft de gemeente steun nodig. Het belang van een nieuw “centraal” station moet hierin worden meegenomen. Maak duidelijk wat er financieel van de Regio GA wordt verwacht.
- Voor de korte termijn kan de gemeente vooruit met de voorinvestering in De Groene Compagnie. Het wordt nu zaak om uitvoering te geven aan een eerste fase van dit plan en na te gaan wat voor de lange termijn de consequenties zullen zijn.
- De verbindingen tussen de zuidkant van Hoogezand/Sappemeer en de A7 zullen op lange termijn verbeterd moeten worden. Start op tijd met planvoorbereidingen.

- Herstructurering van de bestaande woningvoorraad en bedrijventerreinen en het op peil houden van de voorzieningen zijn onderwerpen, die blijvend aandacht behoeven om de kwaliteit van de gemeente te verhogen.
- Ontwikkel beperkte en te behappen plannen in verband met niet te voorziene ontwikkelingen.

Tenslotte

De Regio GA wordt gevraagd mee te denken met de Schragende gemeenten, zodat uitvoering van de visies van de drie Schragende gemeenten werkelijkheid kan worden.

Om tot goede afspraken te komen tussen de Regio GA en de Schragende gemeenten is het nodig om een duidelijke procesgang met elkaar af te spreken. Het gaat daarbij om een breed pakket aan mogelijke maatregelen, waarbij niet alleen de Regio GA in beeld komt, maar ook andere overheden.

Wanneer de benodigde inzet van de Regio GA en/of andere overheden niet reëel wordt geacht of niet haalbaar is, komen de uitgangspunten van de Regiovisie, de T-structuur, in het geding.



Rol gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo in samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen

Een van de adviezen van Henry Meijdam is de rol van de schakelgemeenten en schragende gemeenten te herijken. Vanuit die context is van de gelegenheid gebruikgemaakt om ook de rol van de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo tegen het licht te houden. 26 maart 2009 vond hierover bestuurlijk overleg plaats tussen betreffende gemeenten en het projectbureau. Locatie: gemeentehuis Haren.

Aanwezig: wethouders Jeroen Niezen (Haren), Henk Kosmeijer (Tynaarlo) en Adri Scheidema (Slochteren).

Ambtelijk aanwezig: Gerbrich Dijkstra (Slochteren), Ronald C. van Paassen (projectbureau Regio Groningen-Assen/verslaglegging) en Jaap Wijma (projectbureau Regio Groningen-Assen).

De gemeenten worden in de regel aangeduid als de categorie overige gemeenten. Aan de gemeenten Haren, Tynaarlo en Slochteren is in verleden nooit een categorienaam toebedeeld zoals voor de schakelgemeenten en schragende gemeenten. Haren, Tynaarlo en Slochteren vinden de categorie 'overig' echter niet toereikend. De gemeenten zouden de lading beter gedekt zien als zij bijvoorbeeld ook schakelgemeenten worden genoemd, omdat er veel overeenkomsten zijn met die rol. Dilemma is dat de rol van schakelgemeente indertijd expliciet is gekoppeld aan de positie van de Groningse gemeenten Zuidhorn, Winsum, Bedum en Ten Boer.

Per gemeente komen de volgende zaken ter tafel.

Voor Haren is de centrumontwikkeling van grote betekenis. De gemeente zou graag zien dat dit soort meer lokale ontwikkelingen op grotere aandacht mag rekenen in het samenwerkingsverband. Haren heeft veel baat bij het concept Regiopark. Verder is het concept Regiorail van grote belang voor Haren. In die zin is het betekenisvol dat het transferium Haren een groot succes is.

Haren stelt dat binnen de intergemeentelijke samenwerking op nóg actievere wijze verbindingen kunnen worden gelegd. Het in Regioparkverband maken van fysieke verbindingen met de voorgenomen routestructuren kan hierin ondersteunend zijn.

Tynaarlo geeft dat in de raad het nettobetalerschap altijd latent aanwezig is: wat krijgen we terug voor participatie in het samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen? Tegelijkertijd stelt de gemeente vast dat de ligging geografisch letterlijk middenin het netwerk is. Vanuit dat perspectief ziet Tynaarlo een meer expliciete aanhaking op het regionaal openbaarvervoersnet als een belangrijke kans om de rol in het samenwerkingsverband verder uit te kunnen spelen. Daarbij kan worden gedacht aan een transferium nabij de A28/N34.

Verder is de gemeente tevreden over de een concept als de Koningsas.

Tynaarlo noemt als intern knelpunt waar het graag in regionaal verband mee geholpen zou worden als voorbeeld het dossier van de Prins Bernhardhoeve.

Slochteren stelt de regiogrens ter discussie, die dwars door het gemeentelijk gebied gaat (hetgeen overigens ook voor een aantal schakelgemeenten geldt – red.). In geval van Slochteren loopt de regiogrens rakelings onder het Schildmeer door, terwijl dat gebied zich uitstekend zou lenen voor het concept van de routestructuren in Regiopark. Ook de kern Siddeburen valt door de grens buiten

de regio. Dat betekent dat deze voor Slochteren belangrijke kern de voordelen ontbeert die er zouden zijn als het wel op de regio zou zijn aangehaakt. Slochteren wil ook aandacht voor de kern Harkstede en zijn voorzieningenniveau in relatie tot de komst van de Meerstad. Slochteren is overigens van mening dat Meerstad in de beeldvorming op dit moment te zeer gekoppeld is aan de gemeente Groningen. En dat terwijl er, als Meerstad is gerealiseerd, 15.000 inwoners bijkomen in de gemeente Slochteren. Slochteren vraagt aandacht voor de sociale inpassing van Meerstad, daar waar straks een binnenstedelijke cultuur raakt aan de bestaande plattelandscultuur. Ook vraagt Slochteren aandacht voor de ontwikkelingen in noordelijke stadsrandzone met de komst van de Meerstad.

Voor Slochteren is de bereikbaarheid en het aanhaken op een openbaar vervoernet een belangrijk thema, vooral in de relatie Groningen/Hoogezand-Sappemeer. Ook wordt gedacht aan de mogelijk toekomstige openbaar vervoerverbinding tussen Groningen en Meerstad.

Tot slot worden enkele bestuurlijke elementen van de samenwerking aangestipt. Tynaarlo vindt dat het dagelijks bestuur als agendacommissie voor de stuurgroep goed werkt. Slochteren stelt als punt van aandacht dat het nu geen formele positie heeft in het dagelijks bestuur. Haren ziet het als uitgelezen kans om de uitkomsten van de evaluatie – de adviezen van Meijdam – expliciet te differentiëren naar de verschillende overleggen van portefeuillehouders.

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN
PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 BEREIKBAARHEID

ONDERDEEL	Kolibri NR.	PROJECTNAAM	PROJECTEIGENAAR	FASERING				KOSTEN	Regiofonds	FINANCIERING		KORTE TOELICHTING PROJECT
				Studie	Planuitwerking	Start Uitvoering	Gereed			Direct belanghebbenden	Aanvullende financiering	
LET OP: DIT IS MET NADRUK EEN GROEI-MODEL DAT JAARLIJKS WORDT GEACTUALISEERD IN EEN UITVOERINGS-PROGRAMMA BEREIKBAARHEID												
Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers												
PROGRAMMA BEREIKBAARHEID												
Regionaal OV-netwerk Kolibri												
A. HOV-busverbindingen, busknooppunten en transferia												
1. Frequentieverhoging Qliners (divers)												
Bus	K16	Kwaliteitsverbetering Qliners	OV-bureau Groningen Drenthe				2010	€ 2.000.000,-	€ 1.600.000,-			Looproutes, kwaliteitskeurmerk Kolibri, bushaltes, materieel, dynamische reizigersinformatie, betrouwbare dienstregeling
2. Verbetering haltevoorzieningen (divers)												
3. HOV-bus infra maatregelen												
Bus	K7	Doortrekking OV-as Peizerweg naar hoofdstation Groningen	Gemeente Groningen	2006-2007	2008/2009		2010	€ 12.000.000,-	€ 8.000.000,-	gemeente Groningen, provincie Groningen, provincie Drenthe, gemeente Noordenveld, gemeente Leek		INCLUSIEF € 4 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE tweede tranche quick win netwerkaanpak
Bus	K28	Doorstromings-maatregelen Ten Boer-Groningen		2008/2009			na 2010	PM	€ 960.000,-	provincie Groningen, gemeente Ten Boer		Relatie met project 19 C. Corridorgewijze aanpak inclusief fietsrouteplus.
Bus	K6	Doortrekking OV-as Peizerweg tot aan Paterswoldseweg / Busbaan Koeriersterweg	Gemeente Groningen	2006-2007	2007		2008	2009	PM	€ 1.920.000,-	gemeente Groningen, provincie Groningen, provincie Drenthe, gemeente Noordenveld, gemeente Leek	Busbaan Koeriersterweg
Bus		Strekken lijnen Leek en Roden										Nadere uitwerking in relatie tot IGS Leek-Roden
Bus	K2	Busstation Assen (Infraaansluiting)	Gemeente Assen, provincie Drenthe, OV-bureau	2009					€ 8.200.000,-	€ 4.400.000,-	gemeente Assen, provincie Drenthe, OV-bureau	Busstation functioneert niet optimaal, er ontbreekt wachtgelegenheid voor reizigers en de ontsluiting van het busstation op de in/uitvalswegen met name in de spits moet worden verbeterd om verliestijden bus terug te dringen. INCLUSIEF € 2 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE tweede tranche quick win netwerkaanpak. Relatie met planvorming Florinas
Bus		Infraaansluiting Busstation Hoogezand Centrum	Gemeente Hoogezand	2010								Sluit aan op de besluitvorming station Hoogezand-Centrum
Bus	K19	Bus op de vluchtstrook A7 Munnikesloot - Groningen	Rijkswaterstaat NN	2006	2007		2010	€ 600.000,-	€ 340.000,-			Bus op vluchtstrook vanaf viaduct Munnikesloot tot aan afrit Hoogkerk. Van daaruit heeft bus verbinding naar OV-as Peizerweg. En aansluiting toekomstig transferium Hoogkerk. Relatie met bus op vluchtstrook Leek - Munnikesloot.
Bus	K19	Bus op vluchtstrook Leek - Munnikesloot	Rijkswaterstaat NN	2010			2012	PM				
Bus	K29	Bus op de vluchtstrook A28 vanaf De Punt-Haren	Rijkswaterstaat NN	2010			2012	PM				
Bus	K32	Bus op de vluchtstrook A7 vanaf Hoogezand-Sappemeer	Rijkswaterstaat NN					PM				
Bus		Bus op vluchtstrook N34	Provincie Drenthe					PM				
Bus		Kleinschalige OV-projecten met regionaal belang	Regio GA					PM	€ 3.000.000,-			Post onvoorzien / flexibiliteit. Reeds toegezegd 2008: € 35.000 toegankelijkheid Kolibri haltes Zuiderdiep Groningen.
4. Busknooppunten en transferia												
Transferium	K23a	Uitvoering verbetering Bereikbaarheid transferium Haren	Provincie Groningen	2008	2009		2010	€ 1.500.000,-	€ 1.000.000,-	Provincie Groningen, RWS NN, gemeente Haren		INCLUSIEF € 0,75 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE tweede tranche quick win netwerkaanpak
Transferium	K5	Transferium Hoogkerk	Gemeente Groningen	2005-2006	2007		2010	PM	€ 7.400.000,-	gemeente Groningen, provincie Groningen, gemeente Noordenveld, gemeente Tynaarlo, provincie Drenthe, Rijkswaterstaat NN	markt, landinrichting	Bestemmingstransferia stad Groningen. Aansluiting op OV-as Peizerweg. Verbetering doorstroming aansluiting A7/N372 (kluirotonde) t.b.v. bereikbaarheid transferium. INCLUSIEF € 5 MILJOEN RIJKSBIJDRAGE eerste tranche quick win rijk netwerkaanpak.
Transferium	K8	Doorontwikkeling Euroborg	Gemeente Groningen									
Transferium	K23b	Doorontwikkeling Haren	provincie Groningen				2010	PM	€ 250.000,-			
Transferium	K15	Doorontwikkeling transferium Zuidhorn	Gemeente Zuidhorn				2012					
Transferium	K10	Transferium Zernike	Gemeente Groningen					PM	€ 5.000.000,-			
Transferium	K11	Transferium Driebond	Gemeente Groningen					PM				
Transferium		Assen -Zuid										
Transferium	K31	Assen-West										
Transferium		De Punt										
Transferium	K13	Ten Boer	Gemeente Ten Boer									Mede afhankelijk van uitkomst studie N360 (auto 19 C) en doorstromingsmaatregelen bus (8B) die integraal / corridorgewijs worden opgepakt.
Transferium		Busknooppunt Station Hoogezand (Centrum)	Gemeente Hoogezand-Sappemeer									
Transferium		Hoogezand (Foxhol)	Gemeente Hoogezand-Sappemeer									
Trein	K25	Stations Hoogezand-Sappemeer	Provincie Groningen	2007	2008							
Trein	K4	Bereikbaarheid station en busknooppunt Bedum	Gemeente Bedum	2009				€ 1.200.000,-	€ 400.000,-	Gemeente Bedum, Provincie Groningen		Het verbeteren van de ontsluiting van Bedum i.r.t. de bereikbaarheid van het station, en het sturen op meer gebruik van de trein, en het afstemmen van het woningbouwprogramma daarop. Nieuwe structuurplan 2006 vastgesteld. Uitbreiding woningbouw aan oostkant. Eind 2007 start project: uitvraag offerte ANWB.
Transferium		Station Winsum										
Trein	K14	Bereikbaarheid station Winsum	Gemeente Winsum							Gemeente Winsum, Provincie Groningen		Verbeterde interne en externe ontsluiting van het station i.r.t. nieuwe woonwijk uit woningbouwprogramma regio.
Transferium		Diverse knooppunten	Gemeente Leek en Roden									Nadere uitwerking IGS Leek - Roden
Transferium		Busstation Norg	Gemeente Noordenveld									

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN

PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 BEREIKBAARHEID

ONDERDEEL	Kolibrí NR.	PROJECTNAAM	PROJECTEIGENAAR	FASERING				KOSTEN	Regiofonds	FINANCIERING		KORTE TOELICHTING PROJECT
				Studie	Planuitwerking	Start Uitvoering	Gereed			Direct belanghebbenden	Aanvullende financiering	

LET OP: DIT IS MET NADRUK EEN GROEI-MODEL DAT JAARLIJKS WORDT GEACTUALISEERD IN EEN UITVOERINGSPROGRAMMA BEREIKBAARHEID

Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers

PROGRAMMA BEREIKBAARHEID

B. (Regionaal) spoor

1. Spoorverbindingen

Trein	K20	Facelift Noordelijke stations	Provincie Groningen	2006/2007	2007	2008	2012		€ 2.400.000,-			De provincie Groningen heeft een aanvraag ingediend voor een deel van de gereserveerde € 2,4 miljoen. Te weten: € 557.734 ter verbetering van de bereikbaarheid van de Noordelijke stations een € 25.000 voor onderzoek maatregelen ter verhoging sociale veiligheid. Er resteert een bedrag van circa € 1,8 miljoen. De provincie Groningen claimt dit bedrag voor de periode na 2009 ten behoeve van wachtruimtes (circa 2/3 deel), sociale veiligheid en additionele voorzieningen (circa 1/3 deel).	
Trein		Viersporigheid Hoogezand/Sappemeer - Europapark	Provincie Groningen	2010	2011-2013	2014	2016	€ 16.000.000,-		PM			
Trein	K26	Spoorwegveiligheid	Provincie Groningen					€ 20.000.000,-		PM	Provincie Groningen, ProRail, gemeente Groningen		
Trein		Doorkoppeling regionale lijnen en upgrading hoofdstation Groningen		2009-2010	2010-2011	2012	2013	€ 18.000.000,-		PM			
Frequentieverhoging:													
Trein		Groningen-Assen-Zwolle (3 → 4)	Provincie Groningen	2011	2012-2013	2014	2016			PM			
Trein		Groningen - Assen (4 → 6)	Provincie Groningen	2014	2015-2016	2016	2018			PM			
Trein		Groningen - Hoogezand (3 → 4)	Provincie Groningen				2010			PM			
Trein	K22	Groningen-Leeuwarden (3 → 4)	Provincie Groningen	2010	2011-2012		2013-2017	€ 120.000.000,-	€ 7.000.000,-		Provincie Groningen, Provincie Fryslân	Tot 2015 inzet partiele verdubbeling. Na 2015 ambitie volledige verdubbeling.	
2. Nieuwe verbindingen													
Trein	K21	Reactivering spoorverbinding Groningen-Veendam (personenvervoer)	Provincie Groningen	2006	2007/2009	2010	2012	€ 29.000.000,-	€ 2.400.000,-		Provincie Groningen, gemeente Groningen, Gemeente Veendam, OV-bureau, gemeente Hoogezand-Sappemeer	ProRail	Reactivering, frequentieverhoging, en stations Hoogezand-Sappemeer
Trein		Groningen - Leek - Drachten - Heerenveen	Provincie Groningen	2009				€ 577.000.000,-		PM	Provincie Groningen		
3. Nieuwe stations													
Trein	K8	Station Europapark	Gemeente Groningen	2008	2008	2009	2010	€ 65.000.000,-	€ 10.700.000,-				
Trein	K3	Station Assen-Zuid	Gemeente Assen					€ 50.000.000,-	€ 11.000.000,-		Provincie Drenthe, Gemeente Assen, OV-bureau		Inclusief aansluiting Qliner netwerk / HOV-as
Trein	K12	Station Hoogkerk	Gemeente Groningen							PM			Relatie frequentieverhoging Groningen-Leeuwarden
Trein		Assen - Noord	Gemeente Assen							PM			
Trein		Station Hoogezand-Centrum	Gemeente Hoogezand -Sappemeer						€ 1.200.000,-				
Trein		Station Sappemeer	Gemeente Hoogezand -Sappemeer							PM			

C. RegioTram

Regiotram	K17a	Tram HS-Zernike	Projectbureau Regiotram	2009	2010	2011	2014	€ 167.000.000,-	€ 20.000.000,-		gemeente Groningen, provincie Groningen, OV-bureau		Kwaliteitsverbetering HOV-as CS Groningen-Zernike door tram. Startnotitie februari 2007 in Raad Groningen. Eerste stap richting regiotram. Projectbureau Regiotram in 2007 opgericht. Van de gereserveerde € 20 miljoen is € 5 miljoen bijdrage aan plankosten (is 1/3 deel van totaal €15 miljoen).
Regiotram	K	Tram HS - Kardinge	Projectbureau Regiotram	2009	2011	2012	2015	€ 132.000.000,-	€ 13.000.000,-		gemeente Groningen, provincie Groningen, OV-bureau		
Regiotram	K17b	HOV-as Meerstad / Tram-HS Kardinge	Projectbureau Regiotram	2008		na 2015				PM	Gemeente Groningen, Gemeente Slochteren, OV-bureau		Verdere uitwerking in planontwikkeling Meerstad. Onderzoeken mogelijkheden voorinvesteren in tram, vooruitlopend op ontwikkeling Meerstad.

Fiets

A. Fietsroutesplus

										€ 6.000.000,-			
Fiets	F9	Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen	Provincie Groningen	2006	2007	2008	2010-2011	€ 4.700.000,-	€ 1.600.000,-				
Fiets	F10	Fietsrouteplus Bedum-Groningen	Provincie Groningen	2009	2010	2011	2012	€ 3.000.000,-	€ 1.500.000,-				Aanvraag tweede tranche quick win geld rijk netwerkaanpak
Fiets	F11	Fietsrouteplus Ten Boer-Groningen	Provincie Groningen			na 2010		€ 5.000.000,-		PM			
Fiets	F12	Fietsrouteplus Winsum-Groningen	Provincie Groningen			na 2010		€ 5.000.000,-		PM			
Fiets	F7	Fietsrouteplus Smilde-Bovensmilde-Assen	Provincie Drenthe				2010			PM			
Fiets		Hoofd fietsroute Leek-Groningen	Provincie Drenthe							PM			
Fiets	F8	Hoofd fietsroute Roden-Peize-Groningen	Provincie Drenthe							PM			
Fiets		Fietsrouteplus Hoogezand-Sappemeer - Groningen	Provincie Groningen					€ 6.000.000,-		PM			
Fiets	F1	Fietsrouteplus Rolde-Assen	Provincie Drenthe	2006-2007	2007	2007	2008	€ 1.500.000,-		PM			
										€ 1.500.000,-			
B. Ontbrekende schakels (relatie programma Regiopark)													
Fiets	F6	Fietspaden Den Horn / Groningen - Den Ham - Zuidhorn	Gemeente Zuidhorn					€ 476.210,-	€ 240.000,-		Gemeente Zuidhorn, provincie Groningen		Zuidenweg-Den Horn en Den Horn-de Poffert. Sluiten aan op route fietsbrug Aduarddiep.
Fiets		Fietsverbinding Meerstad - Groningen Centrum	Gemeente Groningen					€ 10.000.000,-		PM			tunnel + brug (€ 5 miljoen gedekt)
Fiets	F3	Fietsbrug Reitdiep ACM / Groningen centrum - Noord Groningen West	Gemeente Groningen				2008	€ 2.500.000,-		PM			
Fiets	F4	Fietsbrug Reitdiep Noordelijke Ringweg	Gemeente Groningen				2010	€ 3.000.000,-		PM			
Fiets		Kwaliteitsverbetering bestaand netwerk stad Groningen	Gemeente Groningen			2006	2010	€ 2.000.000,-		PM			
Fiets		Fietsroute Haren-Groningen	Provincie Groningen							PM			
Fiets		Verbetering toegankelijkheid landelijk gebied	Regio GA										
Fiets		Assen West - Messchenveld							€ 531.000,-				

CONCEPT PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 REGIO GRONINGEN-ASSEN

PROJECTENOVERZICHT MIP 2010-2020 BEREIKBAARHEID

ONDERDEEL	Kolibri NR.	PROJECTNAAM	PROJECTEIGENAAR	FASERING				KOSTEN	FINANCIERING			KORTE TOELICHTING PROJECT
				Studie	Planuitwerking	Start Uitvoering	Gereed		Regiofonds	Direct belanghebbenden	Aanvullende financiering	

LET OP: DIT IS MET NADRUK EEN GROEI-MODEL DAT JAARLIJKS WORDT GEACTUALISEERD IN EEN UITVOERINGS-PROGRAMMA BEREIKBAARHEID

Gebaseerd op informatie van de diverse deelnemers

PROGRAMMA BEREIKBAARHEID

III Mobiliteitsmanagement / Dynamisch VerkeersManagement (DVM)

A. Mobiliteitsmanagement												
Interactie met de gebruiker		OV-marketing										
Mobiliteitsmanagement		Pilotstudie gebruikers Qliner corridor N372	OV-bureau Groningen Drenthe					PM				Monitoring gebruik
Mobiliteitsmanagement		Productontwikkeling sensor technologie										
Mobiliteitsmanagement		Mobiliteitsmanagement wegwerkzaamheden (relatie Taskforce Bereikbaarheid Groningen)										
Mobiliteitsmanagement		OV-marketing										
Mobiliteitsmanagement		Vervoermanagement regionale bedrijventerreinen						PM				Link regionaal project regionale samenwerking bedrijventerreinen
Mobiliteitsmanagement		Monitoring gebruik OV	OV-bureau Groningen Drenthe					PM				Monitoring gebruik
Mobiliteitsmanagement		Fiets in de bus	OV-bureau Groningen Drenthe					PM				Mogelijkheden "gewone" fiets

B. Dynamisch Verkeersmanagement

DVM		Investeringsplan verkeersmanagement Ring Groningen										
DVM		Uitvoering pakket 13; benuttingsmaatregelen						€ 4.042.055 -	€ 442.055 -			
DVM		Parkeerrouteinformatie systeem (PRIS) Assen	Gemeente Assen					PM				
DVM		Dynamische reisinfo OV	OV-bureau Groningen Drenthe			2010		€ 5.000.000 -	€ 1.000.000 -			
DVM		Productontwikkeling sensor technologie										

IV Auto

Auto		Corridor N355	Provincie Groningen	2007	2008-2009	voor 2010	2020	€ 11.500.000 -		NVT		voor 2010: capaciteitsvergroting kruispunt Aduard (en fietsrouteplus), 2010-2015 parallelweg voor landbouwverkeer, sanering aantal aansluitingen na 2015: afronden parallelweg noordzijde en brug Aduaderdiep
Auto		Doorstroming en leefbaarheid N361	Provincie Groningen					PM		NVT		Winsum-Groningen verkeer buiten dorpen om. Inclusief aansluiting op Ring Groningen.
Auto		Structurele aanpak Zuidelijke Ringweg	Rijkswaterstaat NN	2009	2009-2014	2015	2020	€ 574.000.000 -		NVT		Structurele oplossing op bestaand tracé, ongelijkvloers Julianaplein, Europaplein en Vrijheidsplein, parallelstructuur. Oktober 2006: motie Tweede Kamer start planstudie.
Auto		Verdubbeling N33	RWS NN	2007	2008-2009	2010	2013	PM		NVT	RWS NN, Provincie Drenthe, gemeente Assen	Reeds afspraken met het rijk
Auto		Knooppunt Assen-Zuid	Rijkswaterstaat NN	2007-2008	2009-2010	2012	2015			NVT		Aanpak knooppunt A28/N33, inclusief onderliggend wegennet. Deels reeds afspraken met het rijk.
Auto		Ontsluiting ontwerpogave Hoogzand-Sappemeer Zuidzijde	Gemeente Hoogzand-Sappemeer	2006-2007				PM		PM		Uitwerking in samenhang met ontwerpogave
Auto		Studie verbetering ontsluiting Corridor Ten Boer-Appingedam-Delfzijl	Provincie Groningen	2009-2010	pm	pm	pm	PM		NVT		Studie naar afbuigen N360 ten noorden van Ten Boer naar de N46 en verdubbelen van de N46 vanaf de aansluiting vande afgebogen N360 tot aan de oostelijke ringweg in Groningen
Auto		Ongelijkvloers maken gehele ringweg stad Groningen	Provincie Groningen				2012	€ 100.000.000 -		NVT	gemeente Groningen, Provincie Groningen	Betreft: aansluiting Zonnelaan-Noordelijke Ringweg Groningen, vormgeving aansluiting Oostelijke ringweg - N360 (rotondes op- en afritten), ongelijkvloers aansluitingen Westelijke Ringweg (met Noordelijke Ringweg, Friesestraatweg/Vinkhuizen en Pleiadenlaan)
Auto		Spitsstroken A7 & A28	Rijkswaterstaat NN	2008	2009	2010	2012	€ 100.000.000 -		NVT		Capaciteit van en naar stad Groningen
Auto		Vrije rechtsafer Europaweg Assen-Zuid	Gemeente Assen	2007	2007	2008	2008	PM		NVT		Quick win ten behoeve van doorstroming en verkeersveiligheid.
Auto		Doorstroming Industrieweg Assen	Gemeente Assen				2015	€ 15.000.000 -		NVT		Ten behoeve van de doorstroming (in verlengde van wegvak Peelo).
Auto		Knelpunt Driebond	Gemeente Groningen					PM		NVT		
Auto		Versneld uitvoeren verbetering ontsluiting Westpoort-Hoogkerk	Gemeente Groningen					PM		NVT		Ter ontlasting van de aansluiting A7 N372 bij Hoogkerk.
Auto		Doorstroming aanrijroutes stad Groningen	Gemeente Groningen			2007	2015	PM		NVT		Slimme aanpassingen kruisingen en profielen, afstemming VRI en netwerkregelingen, e.d. o.a. op de Bedumerweg, Laan Corpus Den Hoorn / Ketwich Verschuurlaan, Paterswoldseweg, Hoendiep, Hereweg.
Auto		Ontsluiting ontwerpogave Leek/Roden	Gemeenten Leek en Noordenveld							NVT	provincie Groningen en provincie Drenthe	Uitwerking in relatie tot IGS Leek - Roden
Auto		Vormgeving N373 en aansluiting N371-N373	Provincie Drenthe				2010	€ 5.000.000 -		NVT	Provincie Drenthe en betrokken gemeenten	Inclusief derde aansluiting Kloosterveen.
Auto		Aansluitingen A7/A28 met onderliggend wegennet	Provincie Groningen / Provincie Drenthe				pm	€ 10.000.000 -		NVT		Het betreft de op- en afritten bij Eelde, Groningen-Zuid, Westerbroek (Winschoterdiep), Hoogkerk, Boerakker en Haren.
Auto		Berlagebrug	Gemeente Groningen				pm	€ 23.000.000 -		NVT		
Auto		Sontbrug + Eemskanaalzonetracé	Gemeente Groningen				pm	€ 50.000.000 -		NVT		

Concept begroting 2010

Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk





Colofon

Datum/versie:	november 2009
Documentnaam:	concept begroting 2010
Opgesteld door:	stuurgroep Regio Groningen-Assen
Ondersteund door:	projectbureau Regio Groningen-Assen
Status:	versie voor besluitvorming stuurgroep op 9 december 2009
Besluitvorming in:	stuurgroep 9 december 2009
Contactpersonen:	H.G. (Hero) Havenga en J.L. (Janine) Stuivinga
	Regio Groningen-Assen 2030 nationaal stedelijk netwerk
Telefoon:	050 316 4289 (secretariaat)
E-mail:	info@regiogroningenassen.nl
Website:	www.regiogroningenassen.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Financiële planning.....	6
3. Begroting programma's en projecten 2010	7
Begroting projectbureau 2010.....	12
5. Totale begrote uitgaven 2010	15
Bijlage 1 Bijdrage van de deelnemers	16
Bijlage 2 Financieel kader MIP 2010 - 2020	17



1. Inleiding

Voor u ligt de ontwerp begroting van Regio Groningen-Assen voor het boekjaar 2010. Voor het opstellen van de begroting is het convenant Regio Groningen-Assen (stuurgroep november 2004) als leidraad gehanteerd. Met deze begroting maakt de stuurgroep Regio Groningen-Assen de verwachte financiële stromen voor 2010 inzichtelijk. Op 12 maart 2009 is de concept begroting 2010 in de stuurgroep behandeld. Nu zijn de resultaten van de evaluatie ook financieel vertaald in de concept begroting.

Achtergrond

De Regio Groningen-Assen is een ruimtelijke ontwikkelingsvisie waarbij over de bestuurlijke grenzen tussen de gemeenten en provincies wordt heen gekeken. Karakteristiek voor de Regio Groningen-Assen is de ruimte. Ruimte die we willen koesteren. Tegelijk willen we onze economische kansen benutten. Deze paradoxale opgave is alleen te realiseren als we onze handen ineenslaan. Deelnemers aan de Regiovisie zijn de provincies Groningen en Drenthe en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn. (Zie voor meer informatie www.regiogroningenassen.nl)

Leeswijzer

De concept begroting 2010 geeft inzicht in de financiën van Regio Groningen-Assen. Achtereenvolgens wordt in hoofdstuk 2 in gegaan op de financiële planning. Dit hoofdstuk beschrijft de verwachte onttrekkingen en inkomsten van het regiofonds. De uitvoeringsprogramma's van Bereikbaarheid, Regiopark, Bedrijventerreinen en Wonen zijn in hoofdstuk 3 vertaald naar de financiële implicaties voor 2010. In hoofdstuk 4 wordt de begroting van het projectbureau gepresenteerd, dit met een korte toelichting. Daarnaast geeft hoofdstuk 5 een overzicht van de totale begrote uitgaven voor 2009/2010. Tenslotte zijn in de bijlagen de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan het regiofonds en een verkort meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2010-2020 opgenomen. Alle bedragen in deze begroting zijn in euro's.

Proces

Vanaf 2006 rapporteert de Regio Groningen-Assen een keer per jaar over de voortgang van de regionale samenwerking en de financiële aspecten. Hierdoor wordt elk voorjaar via de colleges aan de raden en Staten een totaal pakket aangeboden. In verband met de evaluatie zijn de raden en Staten op de hoogte gebracht door informatiebijeenkomsten voor raden en Staten.

Evaluatie

In het in 2004 ondertekende convenant over de regionale samenwerking Groningen-Assen is aangegeven dat in 2008 de regionale samenwerking zal worden geëvalueerd. Het proces is in 2008 opgestart en doorloopt tot en met 2009 vier fasen: analysefase, consultatiefase, uitwerking in regionale agenda, besluitvorming. Op 12 maart 2009 is de concept begroting 2010 in de stuurgroep behandeld. Toen waren de financiële consequenties van de evaluatie nog niet bekend. Inmiddels zijn de resultaten van de evaluatie bekend en is een financiële vertaalslag gemaakt. Op 9 december 2009 is de



evaluatie ter besluitvorming aan de stuurgroep voorgelegd. De concept begroting 2010 is hierop aangepast en wordt in samenhang met de evaluatieresultaten ter kennisneming voorgelegd aan raden en Staten.



2. Financiële planning

De financiële planning van Regio Groningen-Assen geeft inzicht in de verwachte inkomsten en onttrekkingen van het regiofonds. In de begroting is voor de programma's en projecten uitgegaan van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2008-2015, uitvoeringsprogramma 2009 en jaarrekening 2008. De stortingen van de afzonderlijke gemeenten en provincies aan het regiofonds zijn opgenomen in bijlage 1.

Financiële planning*	begroting 2009	begroting 2010
Saldo regiofonds (1 januari)	41.354.811	35.560.564
<i>Begrote inkomsten</i>		
Storting van de deelnemers	9.500.000	9.500.000
Verwachte rente	1.500.000	1.500.000
Totale inkomsten	11.000.000	11.000.000
<i>Begrote uitgaven*</i>		
Projectbureau	982.000	1.100.000
Projecten	15.812.247	18.200.000
Totale uitgaven	16.794.247	19.300.000
Regiofonds (31 december)	35.560.564	27.260.564

Tabel 1: Financiële planning 2009 en 2010

* De uitgaven zijn gebaseerd op de begrotingen van 2010 en 2009 (inclusief de begrotingswijzigingen uit de jaarrekening 2008).

3. Begroting programma's en projecten 2010

In dit onderdeel van de begroting wordt een overzicht gegeven van de verwachte kosten voor het jaar 2010. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in regionale programma's en projecten (Bereikbaarheid, Regiopark, Bedrijventerreinen, Wonen en Voorinvesteren in Landschap) en overige projecten (Kleine regionale projecten, Kwaliteitsteam, Evaluatie). De toelichting beschrijft de opbouw van de begrote uitgaven en de eventuele verschillen met het jaar 2009. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar bijlage 2.

De uitgaven aan de regionale programma's Bereikbaarheid en Regiopark zijn gebaseerd op het MIP 2008-2015 en het uitvoeringsprogramma 2009. In de doorvertaling in deze begroting is een inschatting gemaakt voor de bijdrage aanvragen die in 2009 en 2010 door de projectverantwoordelijken kunnen worden ingediend. De daadwerkelijke uitbetaling uit het regiofonds is afhankelijk van de claims die de deelnemers gedurende het jaar indienen.

Vanaf 2010 wordt jaarlijks een bestuurlijke programmaopdrachten voor de regionale programma's opgesteld. De programmaopdracht vormt het kader waarbinnen de portefeuillehouders opereren en dus ook voor het uitvoeringsprogramma. In zo'n programmaopdracht is kernachtig weergegeven welke doelen worden nagestreefd, welke acties daarvoor ingang worden gezet (met verwachte output, planning en organisatie), welke middelen daarvoor uit het regiofonds nodig zijn en welke risico's worden gezien bij de uitvoering van de opdracht. Hierdoor stuurt de stuurgroep meer op strategisch niveau en concentreren de portefeuillehouders op de uitvoering van het MIP.

Programma's en Projecten	Begroting 2009*	Begroting 2010
<i>Regionale programma's en projecten</i>		
A. Bereikbaarheid	12.000.000	12.400.000
B. Regiopark	2.500.000	3.500.000
C. Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw	0	500.000
D. Economie, Bedrijventerreinen en Profilering	348.370	500.000
E. Woningbouw en Verstedelijking	200.000	200.000
<i>Overige projecten</i>		
F. Kleine regionale projecten	500.000	0
G. Substantieel regionaal project	0	1.000.000
H. Kwaliteitsteam	100.000	100.000
I. Evaluatie	163.877	0
Totaal	15.812.247	18.200.000

Tabel 2: Begroting programma's en projecten 2010

* Inclusief de begrotingswijzigingen naar aanleiding van de jaarrekening 2008



Toelichting op begroting regionale projecten 2010

A. Bereikbaarheid € 12.400.000

Op basis van het financiële kader geactualiseerde MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) en het uitvoeringsprogramma Bereikbaarheid 2009 (stuurgroep november 2008) is voor 2009 circa € 12,0 miljoen en voor 2010 circa € 12,4 miljoen begroot aan te verwachten aanvragen voor een bijdrage uit het regiofonds. De daadwerkelijke uitbetaling uit het regiofonds is afhankelijk van de claims die gedurende het jaar worden ingediend. De verwachte uitvoeringsprojecten 2009/2010 zijn opgenomen in tabel 3.

De Regio Groningen-Assen heeft voor haar uitvoeringsprogramma vanuit het mobiliteitsfonds van het Ministerie van V&W totaal € 22 miljoen ontvangen. Deze middelen zijn rechtstreeks gekoppeld aan de uitvoering van projecten en kunnen tot en met 2012 worden besteed.

Verwachte uitvoeringsprogramma 2009/ 2010	
<ul style="list-style-type: none">▪ Fietsrouteplus Bedum-Groningen▪ Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen▪ Spoorverbinding Groningen-Veendam▪ Bereikbaarheid Transferium Haren▪ Fietsbrug Aduarderdiep (deels ook Regiopark)▪ Fietsrouteplus Eelde/ Paterswolde- Groningen▪ Regiotram▪ Opwaarderen Q-liners haltes▪ Busbaan Peize Groningen▪ Bus op de vluchtstrook A7▪ Transferium Hoogerkerk▪ OV-haltes Reitdieplein▪ Besluitvorming hoofdontsluiting Leek-Roden▪ Besluitvorming verlengde MIT-Verkenning Zuidelijke Ringweg 2e fase	<ul style="list-style-type: none">▪ Afronding visieontwikkeling Oostelijke Ringweg Groningen ongelijkvloers maken▪ DRIS studie, info A7 N372▪ Mobiliteitsmanagement▪ HOV-as West (busbaan Koeriersterweg)▪ Station Europark▪ Kwaliteitsverbetering P+R Europapark▪ Facelift Noordelijke stations▪ Transferium Assen Noord; betreft financiële afwikkeling▪ Transferium Assen West; betreft financiële afwikkeling▪ Transferium Haren; betreft financiële afwikkeling▪ OV-haltes Zuiderdiep

Tabel 3: uitvoeringsprojecten Bereikbaarheid

B. Regiopark € 3.500.000

Op basis van het financiële kader geactualiseerde MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) en het uitvoeringsprogramma Regiopark 2009 (stuurgroep november 2008) is voor 2009 circa € 2,5 miljoen en voor 2010 circa € 3,5 miljoen begroot aan regiofonds bijdrage aanvragen. De daadwerkelijke uitbetaling uit het regiofonds is afhankelijk van de claims die gedurende het jaar worden ingediend. De uitvoeringsprojecten 2009/2010 zijn opgenomen in tabel 4.

Als resultaat van de evaluatie is afgesproken om in de jaren 2010 tot en met 2012 jaarlijks een extra bijdrage van €1,0 miljoen voor dit programma beschikbaar te stellen. Hierdoor is voor 2010, 2011 en 2012 jaarlijks € 3,5 miljoen beschikbaar om de uitvoeringsambities van de deelnemers te realiseren. Daarna is jaarlijks een budget van € 2,5 miljoen beschikbaar.

Uitvoeringsprogramma 2009	Verwachte uitvoeringsprogramma 2010
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arboretum 2^e fase ▪ Herstel Landhuis te Glimmen ▪ Freaylemaborg ▪ Fietspad Fochterloerveen ▪ Fietsbrug Aduarderdiep (deels ook bereikbaarheid) ▪ 1e fase Fietspad Eemskanaal-Noordzijde (Ruischerbrug-Garmerwolde) ▪ Recreatieve voorzieningen en infrastructuur i.k.v. waterberging VIEP ▪ Inrichtingsplan Reitdiep ▪ Ecologische verbinding bovenloop Slokkert-Fochteloerveen ▪ Herstel en aanleg fietspad schoolpad Zeijen ▪ Realisatie ecologische verbindingszone Ter Borch/ inclusief fietspad naar Schelfhorst ▪ Veenhuizen, Kolonie in beeld ▪ Bezoekerscentrum Reitdiep ▪ Fietspad Wolfsbarge ▪ Fietspad Meenteweg ▪ Revitalisering Knapzakroutes ▪ Uitvoering 1e fase inrichtingsplan Leegkerk-Dorkwerd ▪ Opstellen deelvisies Stadsrand Groninger Ommelanden, Woldstreek en Zuidhorn-Groningen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanleg beekdal Messchen, fase 1 ▪ Freaylemaborg ▪ 1e fase Fietspad Eemskanaal-Noordzijde (Ruischerbrug-Garmerwolde) ▪ Recreatieve voorzieningen en infrastructuur i.k.v. waterberging VIEP ▪ Fietspad Kropswolder Buitenpolder ▪ Veenhuizen, Kolonie in beeld ▪ Toegangspoort Dijkveld ▪ Versterken landschapselementen Haren ▪ Realisatie ecologische verbindingszone Ter Borch/ inclusief fietspad naar Schelfhorst ▪ Bezoekerscentrum Reitdiep ▪ Projecten Zuidzijde Zuidlaardermeer ▪ Meerweg / Paterswoldsemeer

Tabel 4: Uitvoeringsprojecten Regiopark

C. Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw € 500.000

In het MIP 2008-2015 is ten behoeve van het regionale project Voorinvesteren in landschap een bijdrage gereserveerd van circa 6 miljoen. In 2008 heeft de gemeente Hoogezand-Sappemeer een aanvraag ingediend waarin zij verzoekt de in het MIP 2008-2015 reeds gereserveerde middelen voor de voorinvestering in het landschap daadwerkelijk toe te kennen. In december 2008 heeft de stuurgroep besloten de claim van € 6 miljoen toe te kennen aan het programma voorinvesteren in het landschap Hoogezand-Zuid, op basis waarvan concrete aanvragen voor deelprojecten kunnen worden ingediend conform het Spelregelkader van de regio. Het eerste deelproject betreft de bosaanplant in het zuidoostelijk deel van het plangebied. Uitvoering hiervan staat gepland voor 2010.

D. Economie, Bedrijventerreinen en profilering € 500.000

In het financiële kader geactualiseerde MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) is jaarlijks een budget van €500.000 beschikbaar gesteld voor het programma Economie, Bedrijventerreinen en profilering. Via de bestuursopdrachten wordt dit programma nader uitgewerkt binnen de beschikbare financiële kaders. De portefeuillehouders leggen dit ter besluitvorming voor aan de stuurgroep. Het budget voor het uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen blijft in de huidige hoedanigheid beschikbaar.



E. Wonen € 200.000

De Stuurgroep heeft januari 2009 ingestemd met het in leven roepen van een overleg van portefeuillehouders woningbouw en verstedelijking voor het uitvoeren van het regionale programma wonen. Dit portefeuillehoudersoverleg heeft de opdracht gekregen de volgende thema's op te pakken:

- vormgeven van de monitoring van de voortgang van de afspraken over de woningbouw zoals gemaakt in januari 2008;
- het naar voren halen van het ijkmoment van deze afspraken (en bepalen wat dit ijkmoment precies gaat inhouden) gezien de kredietcrisis;
- de verdere coördinatie van de verstedelijkingsafspraken;
- het vormgeven van de communicatie en interactie met woningcorporaties (en andere actoren) over deze thema's;
- het fungeren als opdrachtgever voor bureau Middelkoop/Jan Winsemius ten behoeve van het naar voren halen van het ijkmoment.

Via de bestuursopdrachten wordt dit programma nader uitgewerkt binnen de beschikbare financiële kaders. De portefeuillehouders leggen dit ter besluitvorming voor aan de stuurgroep.

Toelichting op begroting overige projecten 2010

F. Kleine regionale projecten € 0

De stuurgroep stelt jaarlijks middelen beschikbaar voor het uitvoeren van belangrijke lokale projecten in niet-stedelijke gemeenten die een bijdrage leveren aan het realiseren van de regionale ambities en het creëren van draagvlak voor Regio Groningen-Assen. hierbij moet sprake zijn van "material investments": investeringen in dorp of platteland die een bijdrage leveren aan het vergroten van de identiteit van de regio en de doelen van de Regiovisie. Het budget is ruimschoots in overeenstemming met de gehonoreerde aanvragen van de afgelopen jaren.

In de evaluatie is besloten om de regeling kleine regionale projecten per 1 januari 2010 te vervangen door substantiële projecten voor niet stedelijke gemeenten. Dit sluit meer aan bij de behoefte van de deelnemers en de rol van de Regio Groningen-Assen.

G. Substantiële projecten niet stedelijke gemeenten €1.000.000

De niet stedelijke gemeenten hebben in de evaluatie aangegeven dat de regeling kleine regionale projecten niet nauw genoeg aansluit bij de rol die zij vervullen in de Regiovisie. Om op deze wens aan te sluiten wordt door de stuurgroep in totaal € 11,0 miljoen beschikbaar gesteld [€ 5,0 miljoen voor de schakelkernen en de gemeenten Haren, Slochteren en Tynaarlo en € 6,0 voor de schragende kernen Leek/Roden en Hoogezand-Sappemeer].

In begin 2010 legt de projectdirectie de procedure voor deze regeling aan de stuurgroep voor. De verwachting is dat in 2010 voor circa € 1,0 miljoen aan de gemeenten wordt uitgekeerd. Het restant van de middelen blijft voor het daaropvolgende jaar beschikbaar.

H. Kwaliteitsteam € 100.000

Het kwaliteitsteam levert gevraagde en ongevraagde adviezen ten behoeve van een hoogwaardig kwalitatieve ontwikkeling van het stedelijk netwerk. De huidige contracten

hebben een looptijd tot en met december 2009. De stuurgroep heeft in december 2009 besloten de contracten met de leden van het kwaliteitsteam met 2 jaar te verlengen.

I. Evaluatie € 0

In navolging van het convenant Regio Groningen-Assen (november 2004) draagt de stuurgroep eenmaal in de vijf jaar, voor de eerste keer in 2008, zorg voor een evaluatie. De raden en Staten nemen na een informatieve en meningsvormende ronde in het najaar van 2009, begin 2010 een definitief besluit. Het restant van het budget blijft nog beschikbaar voor 2010.



Begroting projectbureau 2010

In de begroting van het projectbureau zijn de verwachte kosten voor 2010 opgenomen. Deze zijn onderverdeeld in tien rubrieken. Per rubriek wordt een korte toelichting gegeven.

Omschrijving	Begroting 2009*	Begroting 2010
1. Salariskosten (incl. inhuur)	710.000	825.000
2. Huisvesting	50.000	50.000
3. Vergaderkosten	6.000	9.000
4. Administratiekosten	18.000	18.000
5. Communicatiekosten	90.000	90.000
6. Kwaliteit projectbureau	25.000	25.000
7. Nirov	12.000	12.000
8. Sociaal-economische monitor	15.000	15.000
9. Stichting Vastgoedrapportage	6.000	6.000
10. Onvoorzien	50.000	50.000
Totaal	982.000	1.100.000

Tabel 5: Begroting projectbureau 2010

*inclusief de begrotingswijzigingen naar aanleiding van de jaarrekening 2008

Toelichting op de begroting projectbureau 2010

1. Salariskosten € 825.000

Het personeel van het projectbureau Regio Groningen-Assen is formeel in dienst bij de provincie Groningen. Het projectbureau volgt daarom het beleid van de provincie Groningen aangaande de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden. In 2004 heeft de stuurgroep € 562.500 voor de personeelskosten van het projectbureau beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt jaarlijks gecorrigeerd aan de CAO ontwikkeling. Ook is er € 50.000 beschikbaar gesteld voor de aanjaagfunctie voor de uitvoering van de programma's Regiopark en Bereikbaarheid te versnellen. Daarnaast zijn vanaf 2010 de personeelskosten voor het programma Woningbouw en Verstedelijking in de begroting opgenomen.

2. Huisvesting € 50.000

Het projectbureau Regio Groningen-Assen is gehuisvest in de Oosterstraat in Groningen. Onder deze post vallen onder meer de huur van de kantoorruimte en kosten van kantoorfaciliteiten (ICT, telefoon etc).

3. Vergaderkosten € 9.000

Deze post bestaat uit de bestuurlijke en ambtelijke vergaderkosten. De vergaderkosten van het kwaliteitsteam zijn ondergebracht bij de desbetreffende post.

4. Administratiekosten € 18.000

De financiële administratie van de Regio Groningen-Assen wordt uitgevoerd door de kassier (provincie Groningen) van het samenwerkingsverband. De provincie Groningen ontvangt een vergoeding voor het uitvoeren van de financiële administratie. Het opstellen van begrotingen, jaarrekeningen en meerjareninvesteringsprogramma's vallen niet onder deze dienstverlening. Daarnaast worden er jaarlijks kosten gemaakt voor het opstellen van accountantsverklaringen van de jaarrekening en de rijksbijdragen.

5. Communicatiekosten € 90.000

Voor het vrijwillige samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen is communicatie met de interne en externe omgeving van cruciaal belang. De stuurgroep stelt jaarlijks het communicatieprogramma vast. Vaste onderdelen zijn de nieuwsbrief, website en communicatie met raden, Staten, private en maatschappelijke organisatie.

6. Kwaliteit projectbureau € 25.000

Het projectbureau Regio Groningen-Assen hecht grote waarde aan de kwaliteit van haar dienstverlening. Het budget wordt aangewend voor opleiding, training en deelname aan congressen

7. Nirov € 12.000

De stuurgroep besloot in 2004 tot deelname aan het Nirov-programma "Van Stad Naar Regio". De Regio Groningen-Assen heeft vanuit verschillende geledingen de afgelopen jaren actief deelgenomen aan het programma, dat in 2007 succesvol is afgerond. Het Nirov heeft – met de partners als klankbord en denktank – een vervolgprogramma uitgewerkt genaamd *Forum Stedelijke Regio's*, om de platformfunctie verder gestalte te geven. Het programmabureau is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van het forum. De functie van het forum is: netwerkvorming voor regionale professionals en bestuurders; leeromgeving voor de nieuwe regionale praktijk; praktijkgerichte kennisontwikkeling en het nemen van initiatieven op nationaal en internationaal niveau. De stuurgroep heeft in 2008 besloten om aan dit programma deel te nemen, het heeft een doorlooptijd van drie jaar.

8. Sociaal economische monitor € 15.000

Conform het convenant wordt jaarlijks een voortgangsrapportage opgesteld. In 2010 maakt een sociaal-economische monitor hier ook onderdeel van uit. Deze monitor geeft inzicht in de ontwikkelingen van een groot aantal indicatoren in de Regio Groningen-Assen.

9. Stichting Vastgoedrapportage € 6.000

De stuurgroep (juli 2005) heeft besloten om toe te treden als founder van de Stichting vastgoedrapportage Regio Groningen-Assen. Deze stichting rapporteert jaarlijks over de vastgoedontwikkelingen in de Regio Groningen-Assen. De informatie wordt opgenomen in de sociaal-economische monitor van de Regio Groningen-Assen. Er is voor een periode van drie jaar een jaarlijkse bijdrage van € 6.000 toegezegd. De stuurgroep heeft in september 2008 ingestemd met het met het continueren van de founderovereenkomst voor een nieuwe periode van drie jaar.



10. Onvoorzien € 50.000

De post onvoorzien bedraagt ongeveer 5% van de totale begroting van het projectbureau.

5. Totale begrote uitgaven 2010

De totale begrote uitgaven geeft een overzicht van de geplande uitgaven voor het jaar 2010. Bovendien worden deze uitgaven vergeleken met 2009.

	Begroting 2009	Begroting 2010
Programma's en projecten	15.812.247	18.200.000
Projectbureau	982.000	1.100.000
Totaal	16.794.247	19.300.000

Tabel 6: Totale begrote uitgaven

Toelichting totale uitgaven 2009 en 2010

Voor 2009 is voor circa € 16,8 miljoen aan uitgaven begroot. Te weten circa € 15,8 miljoen voor de projecten uit het meerjareninvesteringsprogramma en € 1,0 miljoen voor het projectbureau.

Voor 2010 is voor circa € 19,3 miljoen aan uitgaven begroot. Te weten circa € 18,2 miljoen voor de projecten uit het meerjareninvesteringsprogramma en € 1,1 miljoen voor het projectbureau.



Bijlage 1 Bijdrage van de deelnemers

De bijdragen van de deelnemers zijn voor de jaren 2009 en 2010 in het onderstaande tabel weergegeven.

Deelnemers	storting 2009	storting 2010
<i>Provincies</i>		
Groningen	2.640.440	2.640.440
Drenthe	1.316.760	1.316.760
<i>Gemeenten</i>		
Groningen	2.121.112	2.121.112
Assen	1.330.272	1.330.272
Hoogezand-Sappemeer	524.584	524.584
Leek	232.596	232.596
Noordenveld	362.264	362.264
Tynaarlo	428.576	428.576
Haren	110.856	110.856
Slochteren	70.276	70.276
Zuidhorn	110.856	110.856
Bedum	70.276	70.276
Winsum	110.856	110.856
Ten Boer	70.276	70.276
Totaal	9.500.000	9.500.000

Tabel 7: Bijdrage van de deelnemers

Bijlage 2 Financieel kader MIP 2010 - 2020

Financiële kader MIP 2010 - 2020

De stuurgroep heeft in juni 2009 onderstaand financieel kader MIP 2010-2020 vastgesteld. Drie onderstaande tabellen geven de hoofdlijn van het Meerjaren investeringsprogramma 2010-2020 (MIP 2010-2020) weer. Naast elk tabel staat een korte omschrijving. Alle bedragen zijn in miljoenen euro's.

Budget MIP 2010-2020 vanuit regiofond	
Bereikbaarheid	117.6
Regiopark	30.5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	5.5
Wonen	2.2
Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw	6.0
Substantieel project in Schakel en Schragende gemeenten, Haren, Slochteren en Tynaarlo	11.0
Kosten organisatie	9.9
<i>Totale uitgave vanuit regiofond 2010-2020</i>	182.7

De linkertabel geeft inzicht in het totale budget dat vanuit MIP 2010-2020 beschikbaar is voor de verschillende programma onderdelen van de Regio Groningen-Assen. De verwachte uitgave vanuit het regiofond is circa € 180 miljoen.

Financiële planning 2010-2020	
saldo regiofond 1-1-2009	41.4
totale uitgave	182.7
rente opbrengsten	4.7
regiofondsbijdrage deelnemers t/m 2023	142.5
totaal beschikbaar in fonds	188.6
saldo regiofond 31-12-2023	5.9

De linkertabel geeft inzicht in de financiële planning in relatie tot het MIP 2010-2020. De tabel laat de inkomsten en uitgaven zien, waarbij rekening is gehouden met 20% overplanning.



Drie jaren doorkijk MIP 2010-2020	2009	2010	2011
Regiopark	2,5	3,5	3,5
Voorinvesteren in landschap	0,5	0,5	3,5
Economie, bedrijventerreinen en profilering	0,5	0,5	0,5
Bereikbaarheid	12,0	12,4	11,7
<i>Regiotram</i>	1,5	1,5	3,8
<i>Regionaal spoor</i>	3,3	4,7	3,7
<i>HOV bus</i>	5,8	4,4	3,2
<i>Fietsroute +</i>	1,4	1,8	1,0
Wonen	0,2	0,2	0,2
Schakelgemeenten, Haren, Slochteren en Tynaarlo		5,0	
Schragende gemeenten		6,0	
Kosten organisatie	0,9	0,9	0,9
totale uitgave	16,6	29,0	20,3
regiofondssaldo per 01-01	41,4	36,2	18,3
bijdrage partners	9,5	9,5	9,5
renteopbrengsten	1,9	1,6	0,8
regiofondssaldo per 31-12	36,2	18,3	8,4

De linkertabel geeft een doorkijk voor drie jaren. De tabel laat de verwachte verdeling van de middelen uit het regiofonds zien over de jaren 2009, 2010 en 2011. Om goed te kunnen anticiperen op de effecten van overplanning is afgesproken om ieder jaar een liquiditeitsprognose op te stellen waarin drie jaar vooruit wordt gekeken.